

Година XXVIII
БРОЈ 805
3. јун 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОВЕ

СЛУЧАЈАН ПРОНАЛАЗАК

Париском баштовану Жозеу Мониеју често су се разбијали цементни лонци у којима је држао цвеће. Како је у

тим лонцима држао осетљиве биљке које се нису смеле често пресађивати, дошао је на ми сао да у цемент убаши металне жице. Тако је, пуким случајем, откривен армирани бетон за који је Моние 1867. године добио и

БЕЗ КРЕЧА

Приликом изградње циновског амфитеатра у Арлу, у јужној Француској, Римљани уопште нису употребљавали

креч. И поред тога, камени блокови чврсто стоје на својим местима још и данас, после две хиљаде година.

ТЕШКИ УГОВОРИ

У ранијим вековима на свим документима поред потписа свих учесника погодбе морали су се налазити и њихови лични печати од воска. Због тога су по-

некад документи морали да буду огромни као „чаршави“ јер на њих иначе не би могли да стану сви потписи и сви печати.

У ОВОМ БРОЈУ:

- РЕЗУЛТАТ КОНКУРСА ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТЕЖ
- ХЕРОЈ СА ВРУНЕТЕ
- ЗВУК ГИТАРЕ КРОЗ ВЕКОВЕ
- МУЗЕЈ ВОШТАНИХ ФИЛМСКИХ ЗВЕЗДА
- КАКАВ ПИСАЦ, КАКВИ ЧИТАОЦИ!
- ПРИЧА
- ШАХ
- АНЕГДОТЕ
- СПОРТ
- ПИСМА ЧИТАЛАЦА
- ЦРТИЦЕ ИЗ БИОЛОГИЈЕ

ЗАНИМАЉИВОСТИ ИЗ АУТОМОБИЛИЗМА

Све већи број несрећа које на друмовима изазивају пијани возачи на терао је саобраћајне органе многих земаља да уведу специјалне мере.

У Бугарској возачима је забрањено да попију иједну кап алкохола.

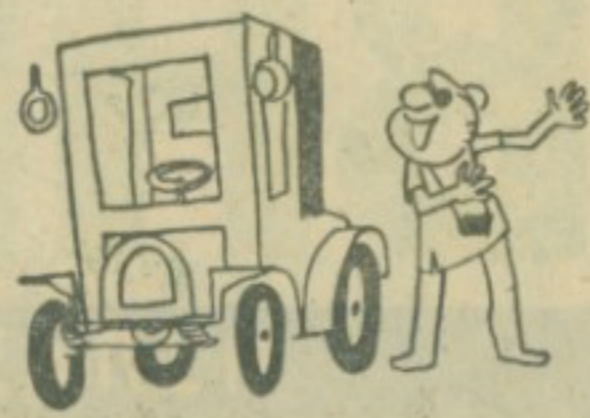
У Аргентини, на пример, саобраћајци да би утврдили да ли је возач пијан траже од њега да изврши ове радње: да закопча и откопча више малих дугмади, да удене коначу на иглу, да наслаже ситан новац и да хода затворених очију.

У Калифорнији: кад посумња у неког возача да је пијан саобраћајца му да цигарету а у својим рукама држи запаљену шибицу удаљену од возача десетак сантиметара и нешто мало спуштену. Затим на основу понашања возача треба да донесе коначан закључак.

У Флориди: возач треба руком да додирне нос, онај ко

у томе не успе значи да је пијан.

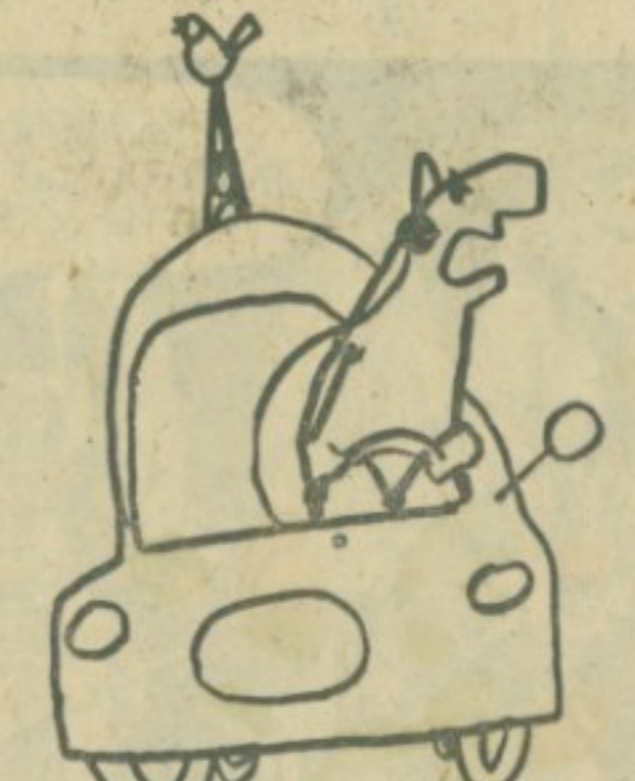

Пре извесног времена на распродаји полновних аутомобила у Француској један Американец платио је двадесет милиона старих франака за пежо — модел 1906. године!

Стручњаци су једнодушни: појасеви за спасавање које имају возач и његови сапутници спасавају годишње 4000 људских живота а захваљујући њима избегне се око 60 одсто озбиљних несрећа.

За сада је Шведска једина земља у којој је овај појас обавезан.

Последњи новитет за возаче аутомобила у Аустрији представља ауто-школа без инструктора. У ствари инструктори преко специјалних пријемника помажу својим ученицима да савладају вожњу и саобраћајне прописе.

АНЕГДОТЕ

Марк Твен и лекови

Једном свом посетиоцу Марк Твен показао је ормарич пун лекова. Посетилац у чуду узвикнуо:

— Забога, нећете ваљда да узмете све ове лекове?
— Нисам луд — одговори Твен — али знате како је... Лекар треба да живи, апотекар треба да живи... а ја их не узимам, јер и ја хоћу да живим.

Поноћна кјавица

Берлинског лекара Хајма позвали су једном усред ноћи код неког болесника. Његова бољка у ствари је био лак назеб. Међутим, његова жена непрестано је гласно јадиковала као да је човек на самрти. Кад га је издало стрпљење, лекар се обрецну на жену:

— Због овог малог назеба није требало да ме дигнете из постеље. Најопаснија болест вашег мужа сте ви. О, што није вама назебао језик, то би била за њега права срећа.

— Али, господине професоре — жалила се и даље жена — да сте дошли само пола часа раније, не бисте тако говорили. Замислите, мој муж је кинуо двадесет пута.

— Па шта, само је требало двадесет пута да кажете „на здравље“ — заврши лекар, љутит, своју ноћну визиту.

ЛАМПА — УВОЈИТО ОРУЖЈЕ

Батина Мусајева, млада библиотекарка из Киргизије путовала је ноћу на коњу по планинским пределима ове области и носила књиге пастирима кад ју је изненада пресрео један вук. Иако није имала при себи оружје, Мусајева се није уплашила већ је на звер уперила светло батеријске лампе. Вероватно изненађења животиња је убрзо побегла а храбра девојка је наставила свој пут.

ЕВРОПСКИ ДИЗНИЛЕНД

На шумовитом брежуљку близу Перуе у Италији подигнут је највећи „Дизниленд“ у Европи. Радови су почели још 1961. године и недавно су завршени. Најбољи архитекти и вајари Перуе створили су ту оригиналан центар за децу и одрасле. Међу атракцијама истичу се: мала парна железница, зоолошки врт, дворца из бајке и ауто-дром.

Невоље због висине

Некадашњи капетан британског брода „Виндзор Касл“ Артур Патеј био је стасом највиши британски поморски официр — метар и 94 сантиметра. Кад је преузео команду над тим бродом, морале су због њега бити извршене неке промене: као прво морала је бити издигнута таваница у његовим одељењима за рад и боравак да би могао у њима усправно да стоји. После 47 година поморске службе Патеј сада живи као пензионер.

И ОНА ЈЕ УНОВЧЕНА

Брачни пар Хант из Монреаља нимало се не секира због своје дебљине иако обоје имају око 250 килограма. Наиме они су своју тежину „дивно“ искористили јер обоје раде као „жива реклама“ једног монреалског ресторана на чијој застакљеној тераси свакодневно уништавају огромне количине хране.

Ripley's

Зверовали или не

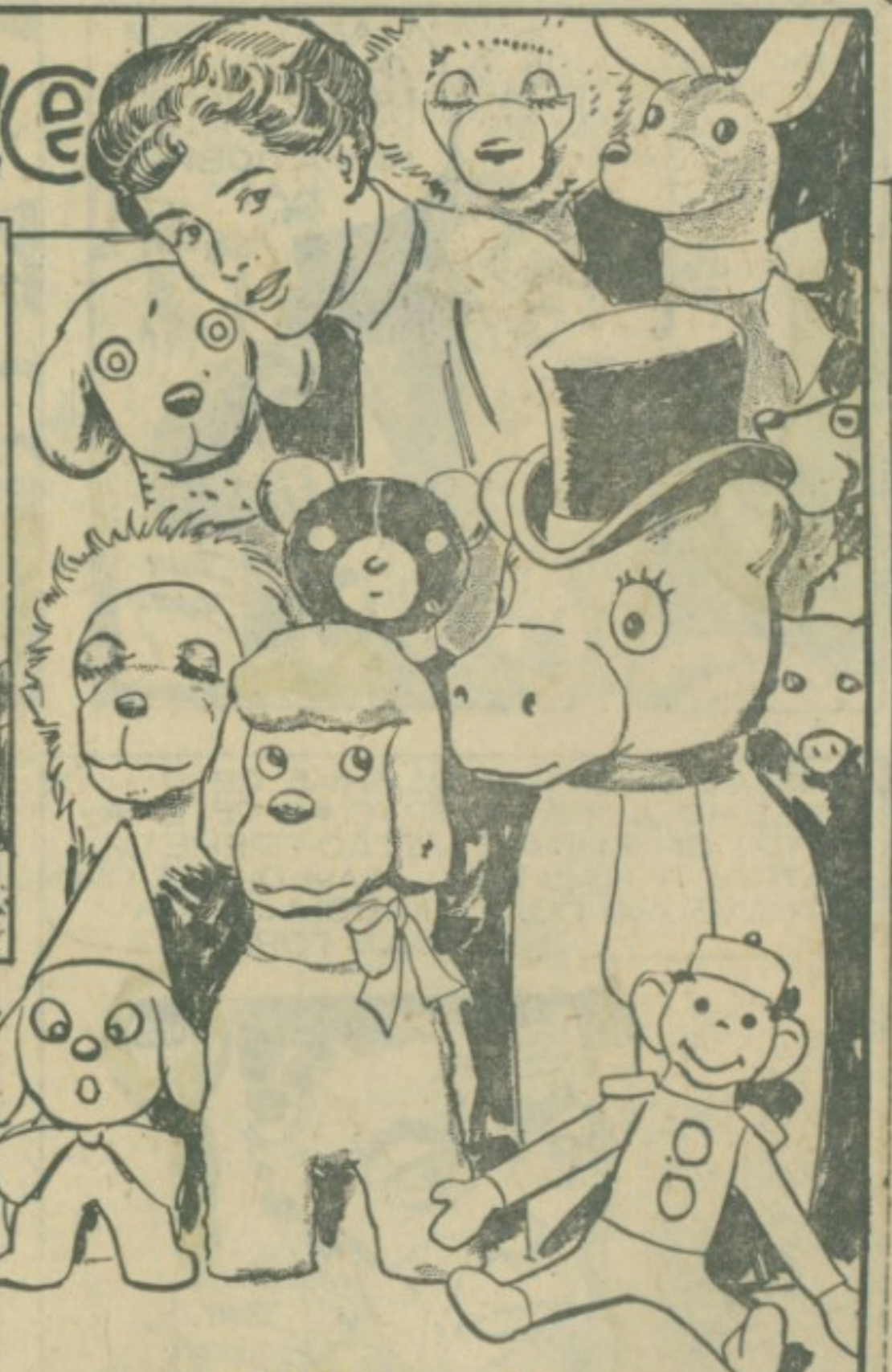
„КРАЈ“ МАКАЗИЦА

ЖАН ИБЕР (1721-1786) ИЗ ЧЕЧЕНЕ ИЗРАЂИВАО ЈЕ ИЗВРШНЕ ПОРТРЕТЕ И ПЕЈЗАЖЕ ОД ХАРТИЈЕ — ДРЖЕКИ УВЕК И МАКАЗИЦЕ И ХАРТИЈУ ИЗ ЛЕВА!

БРИЖНА ОРЛУШИНА

КУКА ЈЕДНОГ РИБАРА КРАЈ ПУНТЕ ЛАЗИНОГА (САДИНИЈА) ПОДИГНУТА ЈЕ У ЗАКЛОНУ ОРЛОМНЕ СТЕНЕ КОЈА ЛИЧИ НА ОРЛУШИНУ

БЕРНИСА ТОМАС

ДОМАКИЦА ИЗ ЊУЈОРКА ЗАРАДИЛА ЈЕ 300 ВЕЛИКИХ ПИРАЦИЈА И ПОКЛОНИМАХ ЈЕДНОМ СИРОТИШТУ — СВОЈОМ ВЕШТИНОМ ДА У ЗАБАВНИМ ПАРКОВИМА НАБАЉУЈЕ КОЛУТОВЕ НА ВРАТОВЕ ЖИВИХ ПЛОВКИ

БОДЉИКАВА ЖИЦА

ИЗРАЂУЈЕ СЕ НА 600 РАЗЛИЧИТИХ НАЧИНА — ТО ТРВА ДЕСЕТ ЦЕЛАСИ ИЗ МЕЈФУДА (САД) КОЈИ ЈЕ ДОСАД САКУПИО 250 РАЗЛИЧИТИХ ВРЕТА БОДЉИКАВЕ ЖИЦЕ

ЈЕДАН ПАГАНСКИ ИДОЛ

И ДАНАС СЕ НОСИ НА ВЕРСКИМ ПРОЦЕСИЈАМА У ТАРАСКОМУ (ФРАНЦУСКА)

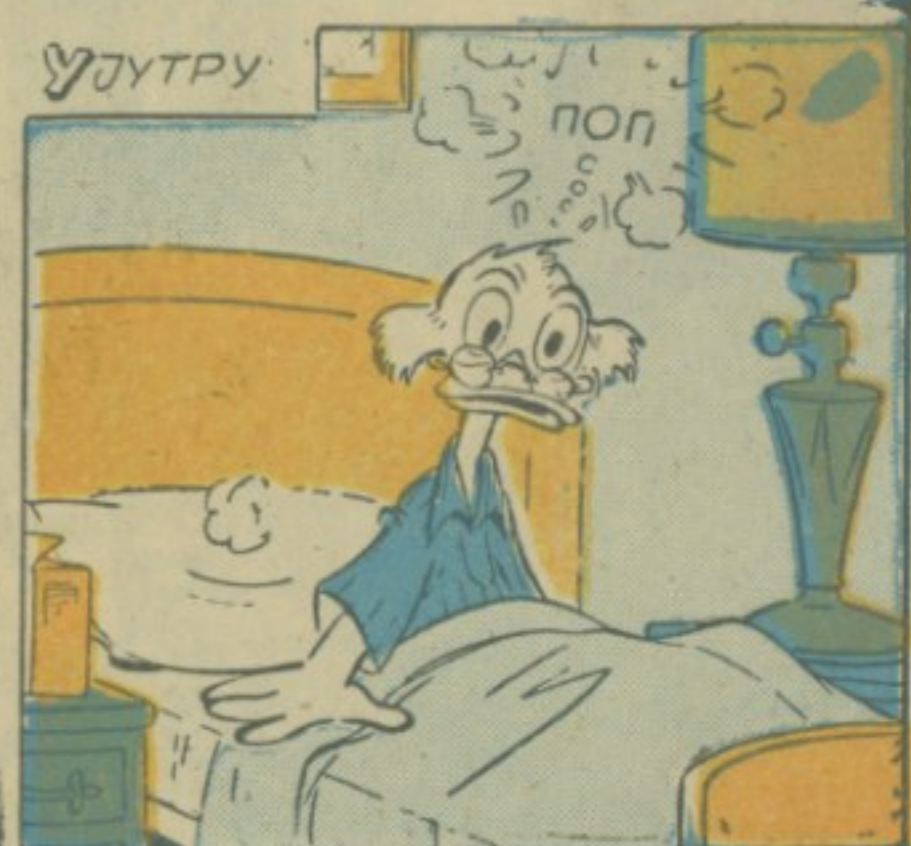
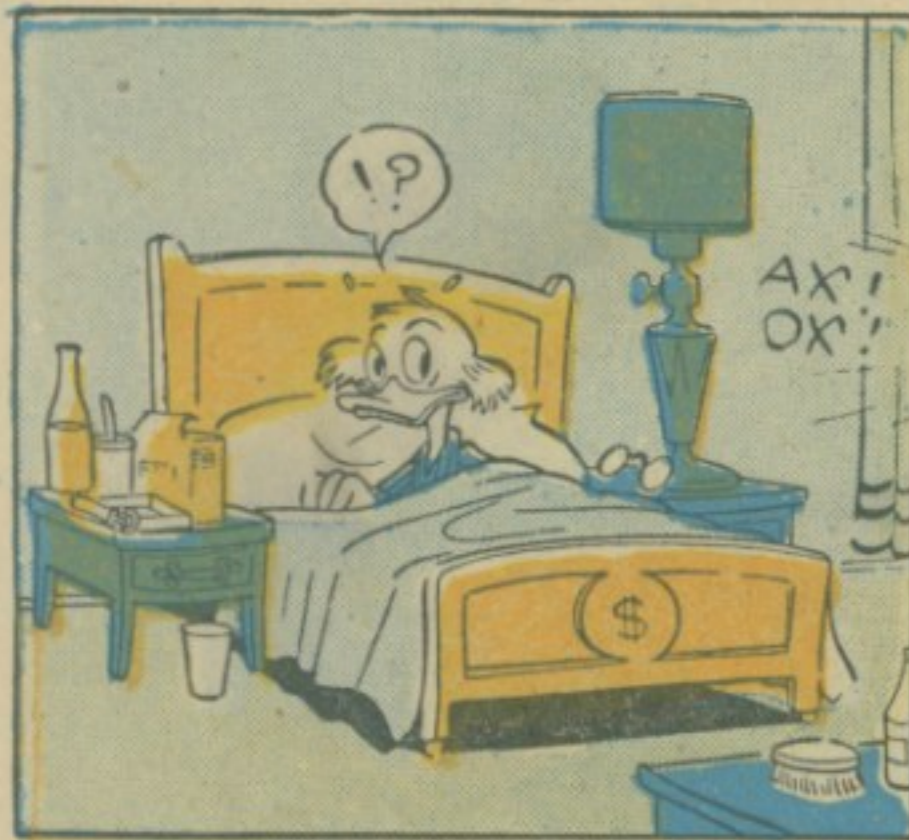
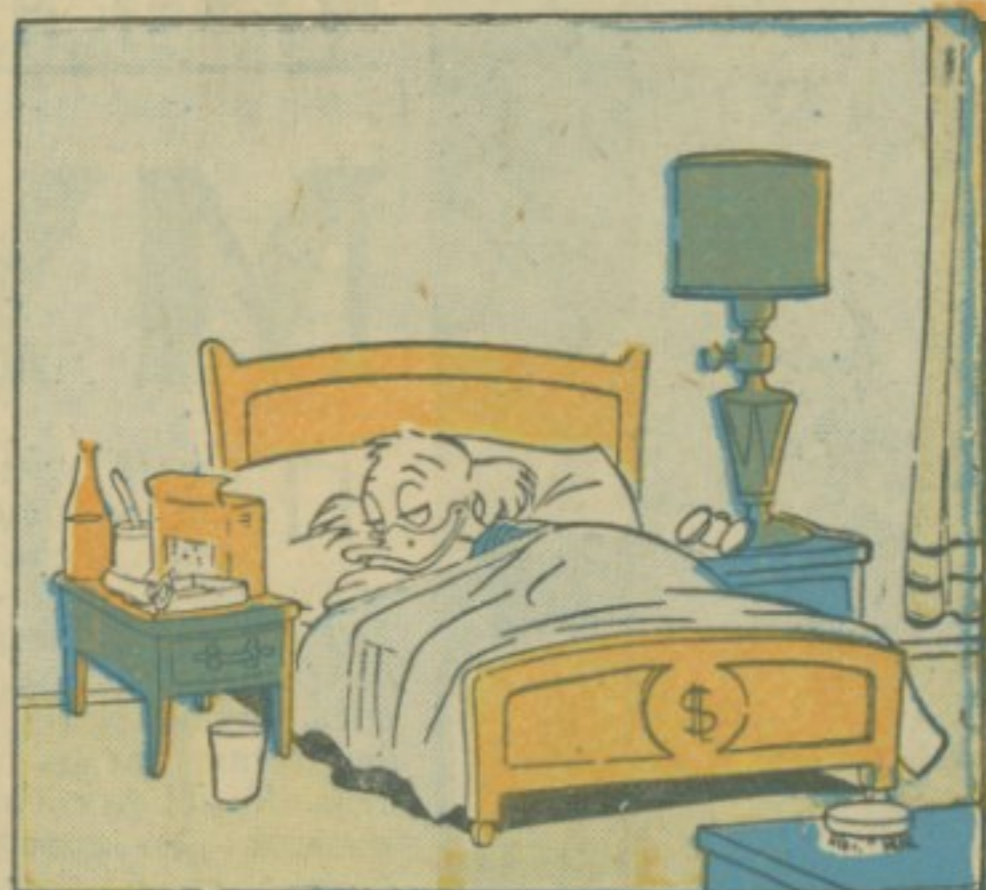
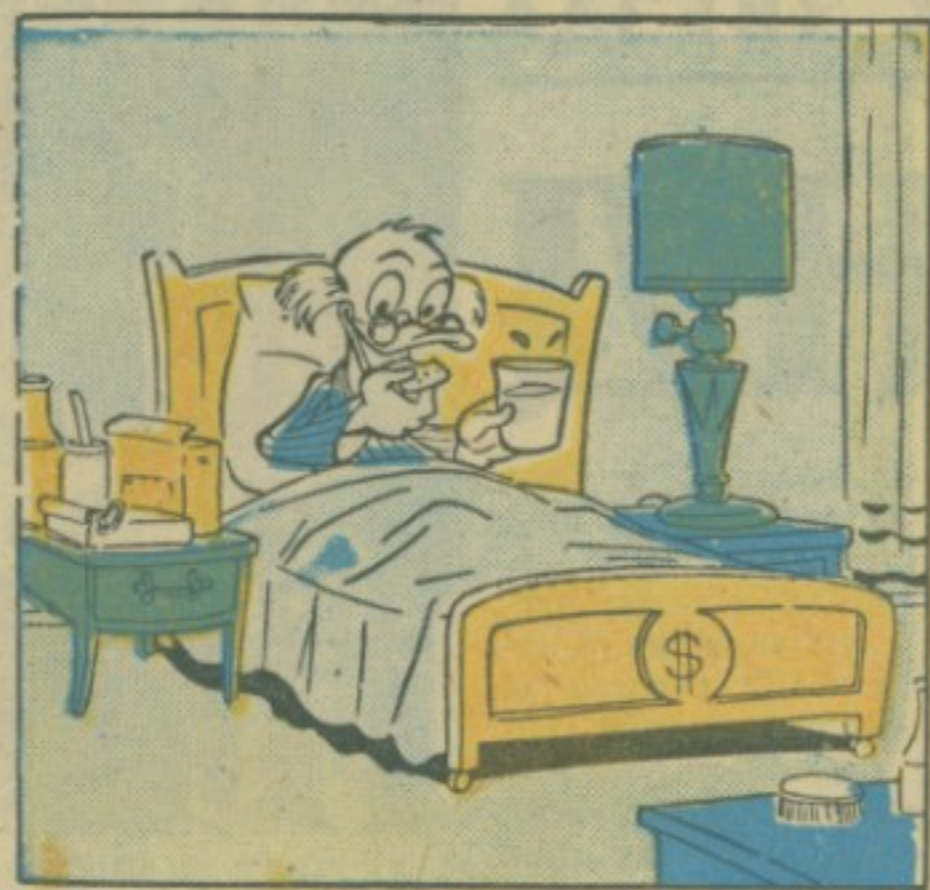

ДИВЉИ КУПУС

ЈЕДИНА ЈЕ ВИД КУПУСА КОЈИ РАСТЕ НА ОСТРВИМА ПРИНЦА ЕДВАРДА (ЈУЖНА АФРИКА)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СПОРТ

ХИПОДРОМ ЗЕЛЕНОГ КОНТИНЕНТА

лезницом која има своју засебну пругу а возна карта је у исто време и улазница за хиподром.

Минут пре три часа по подне, окружен својом пратњом, појављује се генерални гувернер. Музика свира „Боже, чувај краљицу“. У гомили је гробна тишина. Али само који тренутак касније ваздух се пролама од поклика. Неколико десетина коња у-

срећних љубитеља зараде без рада. Спорт или разонода стотине хиљада гледалаца најмање интересују организаторе.

Слика која се види на трибинама и око њих понавља се на читавом континенту: на фармама удаљеним од Мелбурна стотине километара, у болничким собама, у старачким домовима, у становама и чак у пољима. Свуда ове радио-апарата сатима стоје окупљени љубитељи коњичког спорта. Телефонске линије су преоптерећене. Сви они који нису успели да оду на трке, хоће што пре да чују резултате. Телефон служи и за клађење.

Увече после трка у приватним кафанама и ресторанима приређују се праве гоубе. После поноћи у ресторанима није више дозвољено да се служи алкохол, али се њи ипак добије — у шољама за кафу ...

Коњске трке понављају се у главним градовима свих федералних држава. У њима учествују исти коњи, исти цокети, исти заслепљени навигачи и коцкари. На тај начин Аустралијанци свака два месеца имају разлога да се узбуђују. У оквиру целе земље коњске трке званично запошљавају 20.000 људи. На коњским тркама зарађују још десетине других људи без обзира што закон врло строго кажњава све оне који се закулисно баве клађењем. Такво клађење не може се опорезивати. Борба против овог својеврсног „економског подземља“ била је осуђена на неуспех још пре него што је ова мисао о њој дошла у главу шефу главне пореске управе: „Потребно би било кривично гонити сваког десетог становника земље“.

Преносимо одломак из књиге пољског аутора Тадеуша Олшевског „Аустралија — земља чудеса и противречности“

Коњске трке су у Аустралији нека врста општеноционалног лудила. Без трка ниједан Аустралијанац, био он богат или сиромаш, становник града или села, седжоси старац или тек стасали момчић, не може да замисли нормалан живот.

Од свих трка најпопуларнија је она за Куп Мелбурна, у поређењу с којом бледе чак и тако познате у свету трке као што је лондонски „Дерби“ или париски „Гран при“.

Трке за Куп Мелбурна приређују се сваке године и трају читаву недељу дана. Средом, када је трка фаворита, претвара се у прави национални празник. У подне се за тварају све радње, установе, банке и фабрике. Сви журе на хиподром. Окупља се маса љубитеља са читавог континента и професионални играчи на кладоници целог света. Собе се у хотелима ре-

звервишу четири месеца унапред! Многе друштвене зграде претварају се у преноћишта. На хиподром се иде же-

стремило се у стрмоглавој трци која пре свега пуни кесе предузимача а може да донесе велики добитак и шасти

Уређује: Паја Патак

Кад већ имамо лупу

Стручњак

Зелени пријатељ

И он се чуа

Зашто да не

Храброст и лето

— Деда Баја, молим те дај ми 100 динара, хтео бих да идем у зоолошки врт да видим циновску змију.

— Забога, Рајо, како можеш да будеш толики расипник. Узми моју лупу и кроз њу посматрај кишну глисту.

— Кад нова слика буде готова шта ћете да урадите са старом, маестро?

С групом туриста Пата пролази кроз сале Луара. У углу једне сале, пред једним платном Ван Гога, седео је неки млад сликар с блоком на коленима и прсликавао слику. Пата му приђе и запита га:

— Како само можеш то и да помислиш? — уверљиво рече Влаја. — Сасвим једноставно: узео сам један корнет у десну а други у леву руку и продавачки замолио да из мог џепа извади новац. Само сам додао:

— Молим вас припазите да не повредите моју зелену жабу.

— Ја никада лети не могу да будем храбар — прича једном Шиља.

— Зашто? — чудно се Хорације.

— За храброст је потребна пре свега хладнокрвност, а како човек да буде хладнокрван кад су лети велике врућине.

СПОРТ

КРАТКО ВРЕМЕ ПРЕ СМРТИ ВАСТЕР КИТОН ЈЕ ПОСЕТИО МУЗЕЈ И СТАО ПОРЕД ВОШТАНЕ ФИГУРЕ КОЈА ГА ПРИКАЗУЈЕ ИЗ МЛАДИХ ДАНА У ФИЛМУ „ШЕРЛОК МЛАДИ“.

МУЗЕЈ ВОШТАНИХ ФИЛМСКИХ ЗВЕЗДА

МУВИЛЕНД

Позната филмска глумица из времена немог филма Мери Пикфорд основала је 1962. године у Буена Парку, неколико километара јужно од Лос Анџелоса, први музеј воштаних филмских звезда — Мувиленд. Музеј је сграђен и декорисан као прави филмски студио са филмским осветљењем, кулисима и разним сниматељским уређајима. Костими у које су обучене лутке оргинална су одела која су носили глумци за време снимања својих познатих филмова. Тако, на пример,

фигура која представља Глорију Свансон има на себи скупоцену бунду од чинчиле, која вреди 15 милиона старих динара. Ова глумица приказана је у једној сцени из „Булевару сумрака“ у друштву с воштаним Вилијамом Холденом и Ерихом фон Штрохајмом. Све звезде из музеја приказане су у чувеним сценама из својих славних филмова. Софија Лорен клечи у поцепаној хаљини коју је носила у филму Ђоћара, Чарли Чаплин носи своје аутентичне старе ципеле из

„Потере за златом“ а Стан Лаурел и Оливер Харди возе се у форду модел 1929. године. Одело које носи лутка Чарлса Лаутона из филма „Хенрих VIII“ стајала је око два милиона старих динара, итд. У Мувиленду музеју, који заузима површину од око 20.000 квадратних метара, представљено је више од сто филмских звезда од којих су двадесет носители Оскара. Од мушких старова највећу пажњу привлаче Рудолф Валентино и Џејмс Дин а од женских Мерлин Монро и Џин Харло.

ЛУ ЧВНИ И МЕРИ ФИЛБИН КАО „ВОШТАНИ СТАРОВИ“ У СЦЕНИ ИЗ ФИЛМА „ФАНТОМ ОПЕРЕ“

ВОШТАНЕ ФИГУРЕ ЛАУРЕЛА И ХАРДИЈА

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА „СУЗИ ВОН“

Вајари воштаних лутака користе при изради десетине хиљада фотографија у боји и црно-белом. Како су овакви уметници ретки, фигуре се поручују у Мадриду, Паризу Хонгконгу, Мексику и Лос Анџелосу.

Поред Мувиленда, постоји и други музеј ове врсте у коме се не налазе појединачне фигуре, него целе сцене из познатих филмова. Овај музеј основао је Алан Паркинсон у близини Дизниленда.

У музеју Паркинсона налази се 55 филмских сцена. Фигуре су од воска, костими су оригинални и декор. Ту су и филмске камере, које стварају потпуну илузију снимања филмских сцена. Иако је овај музеј недавно отворен већ га је посетило више од милион људи. Посетиоци тврде да су фигуре од воска толико живописне да се добије утисак као да ће сваког тренутка да се покрену и проговоре. Очи фигура су од стакла, коса је права, а неки глумци дали су чак и део своје гардеробе да би деловали што веродостојније.

ЧАРЛИ ЧАПЛИН У ФИЛМУ „ЗЛАТНА ГРОЗНИЦА“

Те мајске ноћи 1943. један падобранац срећно је додирнуо земљу, брзо савио падобран, закопао га и пажљиво осмотрио на све стране а онда се журним кораком спустио ка граду.

Такви су призори били веома чести у окупираној Европи у коју су Енглези слали своје обавештајце да би их одатле снабдевали важним вестима. И младић који се спустио био је један од тих обавештајаца: Јан Рибек, Холанђанин из малог места Утрехта у чију је близину био спуштен. И поред строгог замрачења јасно је назирао град јер је ту био рођен и познавао је свако дрво у околини и сваку кућу у граду.

Када је дошао до прве улице, пажљиво се обазирао на све стране и када је био сигуран да га нико не види извадио је из ранца једну гвоздену куку подигао поклопац канализације, ушао у шахт и полако спустио поклопац изнад себе. Упалио је своју батеријску лампу и кренуо каналом.

То што је Јан Рибек предузео било је веома опасно: намеравао је да кроз ходнике канализације стигне до хотела свог стрица код кога је одрастао оставши рано без родитеља. Ризик је био још већи због тога што се у хотелу Јановог стрица од окупације 1940. године налазио главни немачки штаб за Холандију. Хотел је био тако добро чуван да је било немогуће приближити му се било са које стране сем — „из земље“, а ту је тајну знао само Јан.

Тачно је знао где се налази отвор, који води за подрум у хотелу у коме је његов стриц чувао резервну храну. Када је најзад успео да се увуче у подрум погледао је на сат, било је тачно 22.30. Сад је само требало чекати да се појави стриц. Јер, Јан је знао да он сваке недеље увече обавезно обилази тај део подрума да би видео шта треба набавити. Због тога је Јан и изабрао недељу за спуштање.

До тада је све ишло добро. Јан се надао да његов стриц није променио ту своју навикну. У том случају не би било неких већих проблема сем што би морао да убеди стрица да је то он стварно и да се ништа није променило осим његовог лица. Чекао је са нестрпљењем.

Ускоро је чуо познате кораке. „Чика Карло“, тихо се јавно помајајући се из мрака. „То сам ја, Јан. Вратио сам се.“

Стари човек је задрхтао. Погледао је у правцу степенница као да је хтео да бежи. Али затим као да се мало прибрао рече: „Јан? Који Јан?“

„Ја сам Јан Рибек, твој синовац.“

Стари човек гледао је у Јана са неверицом. Да то није нека грозна шала? Лице овог уљеза ни по чему није личило на синовца кога је одгајио. Па ипак, глас, висина, његова широка рамена, све је то било његово. Али лице... нос спљоштен као у боксера, доња усна отромбољена, по лицу још неколико ожиљака.

Јан је приметно запрепашћење на лицу свога стрица и зато благо рече:

— Чика Карло, ја сам... променио лице на операционом столу.

☆☆☆

У току 1943. за разлику од других земаља Европе, подземни отпор у Холандији претрпео је велике губитке. Гестапо је успео да убаци своје људе и резултат је за савезнике био поразан. Читаве две године Немци су од 51 агента убаченог у Холандију 47 убили, а 4 отерали у

концентрационе логоре где су умрли. Овај свој велики успех Немци су назвали „Операција Северни пол“.

Успостављање нове мреже обавештајаца у Холандији поверено је пуковнику Оресту Пинтоу, ветерану француске и енглеске обавештајне службе. Њему се као добровољац јавио Јан Рибек, који је успео да побегне из Холандије. Први пут појавио се у Пинтовој канцеларији 1942. године. Подаци о њему били су повољни: студент у време избијања рата, познат као спортиста, прави атлета. Побегло је

Захваљујући пластичној операцији Холанђанин Јан Рибек, енглески обавештајцац, успео је да продре у штаб Гестапоа и да постигне фантастичан успех

из немачког логора и препливао Ламанш. Али Пинтоу се није нешто допало: Јан је био веома леп младић и јак и снажан — ако га убаци у Холандију Немци ће га узети за рад.

— Рибек, зашто желите да идете у Холандију? — питао је Пинто — морам вам рећи да мало ко преживи спуштање.

— Ја сам у стању да учиним за вас оно што ниједан други човек не може — одговорио је Јан полако али одлучно. — Сироче сам, одгајио ме је стриц. Он држи један хотел у коме се сада налази главни немачки штаб. Вама је неопходан човек који ће вама слаати весте из прве руке и који неће имати везе с осталима у покрету отпора.

— Добро, али ви знате да ће вас Гестапо одмах препознати и ухапсити — рекао му је Пинто.

— Знам и зато сам решио да се подвргнем пластичној операцији.

Пошто је завршио курс за микрофилмове, експлозиве, шифре, радио-апарате и научио све о немачким формацијама, чиновима и оружју, отишао је на операцију.

Кад се вратио из болнице и стао пред Пинтоа, овај је био изненађен и узбуђен. Мада је дуго година провео у обавештајној служби и видео страшне ствари, ово са Рибеком било је још теже: од некад лепог младићког лица није остало ни трага.

Рибек је, међутим, изгледао задовољан.

— Нико ме неће препознати. Тражио сам да ми потпетица леве ципеле буде нешто виша тако да храмљем.

Неко време пошто је Рибек искочио из авиона у бли-

зини Утрехта, није било никаквих вести о њему. А онда је британски обавештајни центар добио следећу поруку. „Уговор је потписан“. То је била шифра — алузија на чувени уговор потписан у Утрехту а значила је да је Јан ступио у везу са стрицом и да се налази у хотелу.

У чељустима лава

Рибеков рад од самог почетка био је изванредан. Све му је некако ишло од руке. Стриц га је прво примио у кухињу а убрзо је постао бармен пошто је његов претходник одведен на рад. Лондон је први пут у току рата имао свог човека у једном немачком штабу. Ниједна реч изговорена у трпезарији није промакла Јану. Али главни извор информација био је бар. Тамо су немачки официри, пошто би попили, причали све и свашта јер су били сигурни да „идиот“ у бару, како су га често звали, не разуме ништа.

Као везу са Лондоном Рибек је користио једног радио-телеграфисту, који је такође убачен из Лондона, и једног човека из подземног отпора код кога је овај телеграфиста становао. Није желео никаву другу везу са људима из отпора јер се плашио издаје.

Под изговором да иде по храну Јан је добио дозволу да несметано излази из хотела мада је у хитним случајевима користио канализацију. Тако је могао мирно да лута по околини и бележи немачке јединице и распоред. Захваљујући овим подацима и ономе што је чуо у бару, Лондон је тачно знао распоред немачких јединица у Холандији, њихову јачину па чак и имена официра. Такође је било и других вести од необичне важности. И, оно што је било најважније за Лондон, вести које је слао Јан није требало проверавати као што се то обично увек радило. Биле су из прве руке и сигурне.

Захваљујући Јану откривене су и спречене многе преваре Немца у вези с „Операцијом Северни пол“. Док је Пинто уживао у тим похвалама, једног поподнева у његову канцеларију дошао је инспектор Џекинс кога је Пинто познавао још израније јер су више пута сарађивали.

Убиство

Чим је ушао у собу, инспектор је извадио једну фотографију из своје акт-ташне и показао Пинтоу: „Познајете ли овог човека?“

Пинто је одмах препознао лепо лице Јана Рибек пре операције. „Можда... Изгледа...“ одговорио је неодредено. „О чему се ради?“

Инспектор му је испричао да су нека деца играјући се у једном делу Лондона, пре неколико месеци, нашла у порушеној кући мртву девојку. Утврђено је да је девојка задављена. Полиција је успела да сазна где је становала и у њеним стварима пронашла слику Јана Рибек. Газда-рица је потврдила да је он често долазио и да је био

У ШТАБУ

ЈЕДАН ОД РАДОВА НАГРАЂЕНЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ВЛАДИМИР НАЗОР“ У ПЕТРОВАРАДИНУ

I НАГРАДА — 30.000 СТ. ДИНАРА

Спасенија Глигић, ученица VIII раз. основне школе „Владимир Назор“ Сремска Митровица — „Јама“ илустрација за истоимену поему Ивана Горана Ковачића.

ДВЕ ДРУГЕ НАГРАДЕ — ПО 15.000 СТАРИХ ДИНАРА

1) Александар Живковић, ученик V разреда Основне школе „Максим Горки“, Београд, — „Минула столећа“.

2) Вера Ристановић, ученица VI раз. Основне школе „Душан Јерковић“ Титово Ужице.

ПЕТ ТРЕЋИХ НАГРАДА — ПО 10.000 СТАРИХ ДИНАРА

1) Првослав Томановић, ученик V разреда Основне школе „Душан Јерковић“ Титово Ужице.

2) Жељка Нунда, ученица VIII раз. основне школе „Ивана Брлић-Мажурановић“ Славонски Брод.

3) Светлана Стојановић, ученица VI раз. Основне школе „Максим Горки“ Београд, — „Ваза с цвећем“.

4) Добривоје Томашевић, ученик V раз. Основне школе „Змај Јован Јовановић“, Сремска Митровица.

5) Даниела Васић, ученица VIII разреда Основне школе „Вјекослав Туњић“ Лукавац — „Пастери“.

НАГРАДЕ ТЕМПЕРА БОЈАМА

Жири је накнадно одлучио да награди и пет ученика темпера бојама.

1) Душан Ђодан, ученик IV раз. Основне школе „Владимир Назор“ Сремска Митровица — „Клеопатра“.

2) Лука Радић, ученик V раз. Основне школе „Максим Горки“ Београд, Господара Вучића 22 — „Из музеја“.

3) Горница Воденичарска, ученица VIII раз. Основне школе „Кочо Рацин“ Крагово — „На езерото“.

4) Александра Шкорић, ученица VIII раз. Основне школе „Светозар Марковић“ Београд.

5) Бисерка Станковић, ученица VI раз. Основне школе „Радоје Домановић“ Шафаријева 8, Београд.

ПРЕТПЛАТА ЗА ЈЕДНУ ГОДИНУ ЗА „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Жири је исто тако одлучио да награди и 12 ученика на тај начин што ће бесплатно добити „Политикин забавник“ почев од 1. јула 1967. године до 1. јула 1968. године.

1) Снежана Јанкевић, ученица IV разреда Основне школе „Аца Марковић“ Приштина.

2) Драга Драгчевић, ученица V разреда Основне школе „Јован Јовановић Змај“ Сремска Митровица — „Киша“.

3) Славенка Грбац, ученица V разреда Основне школе „Филип Мацура“ Бањалука, — „Протећне радости у нашем граду“.

4) Марија Месарић, ученица VIII разреда Основне школе „Даворин Трстеник“, Хрватска Костајница.

5) Халида Софтић, ученица VI разреда Основне школе „Вјекослав Туњић“ Лукавац — „На градилишту“.

6) Радмила Додок, ученица VIII разреда Основне школе „Душан Јерковић“ Титово Ужице — „У зимској ноћи“.

7) Раде Ђеперковић, ученик VI разреда Основне школе „Политикин борци“ Врњачка Бања — „Ваза с цвећем“.

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТ:Ж

Ове године традиционални конкурс „Политикин забавник“ за најбољи дејчи цртеж нашао је на неочекивано велики одзив међу ђацима основних школа. Своје радове послале су на такмичење многе школе широм земље (у конкуренцији награда школама за заједнички успех и исто тако огроман број појединаца). Укупно је стигло преко 10.000 цртежа. Међутим, жирију није толико представљао тежкоћу број приспелих радова колико њихов висок квалитет. Није било нимало лако међу хиљадама успешних цртежа, од којих су нас стотине одушевиле, израђених у свим врстама сликарске технике (уљу, акварелу, графици, гважу) одабрати оне најбоље. Не можемо а да не похвалимо оне многобројне марљиве и талентоване ученике свих узраста који су нам послали и по више од десетак цртежа од којих је један бољи од другог, као и наставнике ликовног васпитања који су уложили дуготрајан и стрљив рад да би код малићана пробудили љубав за сликање. Њихов труд није могао остати незапажен. Воља, смисао и љубав коју су унели у свој посао, јасно се осећају на дејчијим цртежима, те су њима заслужено припале прве награде. Ми им од свег срца честитамо и желимо им да и даље тако успешно раде.

Свим учесницима конкурса захваљујемо на сарадњи и очекујемо да своје цртеже пошаљу и на идући конкурс. Онима који завршавају осмог дејчију школу — много среће у даљем раду.

ЖИРИ КОНКУРСА

8) Љубица Бараћ, ученица VII разреда Основне школе „Јован Јовановић Змај“ Сремска Митровица — „Мајка и дете“.

9) Азра Лисаковић, ученица Основне школе „Владимир Перић-Валтер“ Сарајево.

10) Радош Јовановић, ученик IV разреда Основне школе „Владимир Назор“ Сремска Митровица.

11) Милосав Радојчић, ученик Основне школе „Владимир Назор“, Сремска Митровица — „Цигани“.

12) Марија Докић, ученица VIII разреда Основне школе „Ђура Јамшић“ Панчево.

6) Основна школа „Иво Маринковић“ — Белишће

7) Основна школа „Владимир Назор“ — Земун

8) Основна школа „Исидора Секулић“ — Београд

9) Основна школа „Милан Илић-Чича“ — Аранђеловац

10) Основна школа „Вјекослав Туњић“ — Мостар

КОМПЛЕТ УЉАНИХ БОЈА ДОБИЛО ЈЕ СЛЕДЕЋИХ 20 ШКОЛА

1) Основна школа „Политикин борци“ — Врњачка Бања

2) Основна школа „Соња Маринковић“ — Зрењанин

3) Основна школа „Трећа основна“ — Прокупље

4) Основна школа „Кадинача“ — Злодол, крај Ужица

5) Основна школа „Слободан Бајић-Паја“ — Сремска Митровица

6) Основна школа „Стеван Сивљевић“ — Београд

7) Основна школа „Моша Пијаде“ — Бановићи

8) Основна школа „Бранислав Нушић“ — Београд

9) Основна школа „Милица Павловић“ — Чачак

10) Основна школа „Петар Петровић-Његош“ — Нови Сад

11) Основна школа „Шеста мостарска“ — Мостар

12) Основна школа „Ђирило и Методије“ — Београд

13) Основна школа „Радоје Домановић“ — Београд

14) Основна школа „Јован Цвијић“ — Београд

15) Основна школа „Стјепан-Стева Филиповић“ — Нови Београд

НАГРАДЕ ШКОЛАМА

ПЕТ ШКОЛА СА ПО 30.000 СТАРИХ ДИНАРА

1) Основна школа „Владимир Назор“ — Сремска Митровица

2) Основна школа „Вјекослав Туњић“ — Лукавац

3) Основна школа „Максим Горки“ — Београд

4) Основна школа „Владимир Назор“ — Петроварадин

5) Основна школа „Јован Јовановић-Змај“ Сремска Митровица

МАЛЕ РАДИОНИЦЕ ФАБРИКЕ „ИЗОЛА“

Десет школа са по комплетом малих радионица израђених у Фабрици дејчијих играчака у Изолу су:

1) Основна школа „Филип Мацура“ — Бањалука

2) Основна школа „Душан Јерковић“ — Титово Ужице

3) Основна школа „Владимир Перић-Валтер“ — Сарајево

4) Основна школа „Отон Жупанчић“ — Земун

5) Основна школа „Раде Перовић“ — Велмње, СР Црна Гора

ГЕСТАПОА

немогуће љубоморан. После подужег испитивања траг их је довео до пуковника Пинто.

Пинто је тада изјавио да му је жао, али Јан се налази у Европи на врло важној и успешној мисији и немогуће је вратити га у Енглеску. Инспектор није био задовољан одговором и рекао да ће он наћи начина да га врати. Када је инспектор изашао Пинто је размишљао: тек тада му је било јасно зашто се Јану толико журило да оде из Енглеске.

Сјајан обавештајни рад Рибек настављао се и даље и Пинто је знао да мора предузети све мере да он тамо и остане. Једном је успео да сними нека врло важна документа из торбе једног официра и пребаци их у Енглеску. Јанови извештаји су постали тако важни и тачни да им је Пинто дао приоритет над свим другим извештајима из Холандије а сам Јан толико драгоцен да чак ни телеграфиста није знао ко је он и где живи. Да инспектор случајно не би на неки начин дознао где је Јан, Пинто је променио све шифре и сви извештаји од Јана ишли су лично њему. На тај начин је учињено све да Јан остане у тајности да би и даље могао слати своје извештаје од неочекиване важности.

Специјална мисија

Једно време немачки напади на Лондон су били нешто попустили а онда су Немци почели да употребљавају неке нарочите бомбе са успореним дејством. Енглески ловци су пратили један од бомбардера који су бацали те бомбе и установили да долази из базе близу Утрехта. Наредило је да се по сваку цену украде једна од тих бомби и пребаци у Енглеску где би стручњаци утврдили њихову конструкцију.

Пинто је знао да је Јан једини човек који је могао ту да помогне. Послата су два стручњака да ступе са њим у везу. Јан их је чекао на уговореном месту, разрадио са њима целу операцију за следећу ноћ, сакрио обојицу и вратио се у хотел.

По подне је Јан кренуо својим двоколицама, које је вукао коњ, да набави храну. Обично је ишао за храну ујутру, али овога пута је био јако заузет, и кренуо је касније. Кад је пано мрак узео је двојицу Енглеза и одвезао их на једну фарму само 200—300 метара удаљену од аеродрома који је био окружен густом бодљикавом жицом. Пошто су сакрили коња и двоколице, три човека су се пузећи упутила ка жици.

Пред жицом су застали. Могли су да чују како се немачки бомбардери загревају за полетање. А онда, одједном, зачула се страшна загушна бука и запрашале су експлозије. То су били енглески бомбардери којима је Јан био учрпао место аеродрома и који су сада, по договору, извршили први напад на аеродром. Немачке војнике захватили је паника, тражили су скровиште да се склоне.

Јан и његови пратиоци нису губили време. Јан је

спретно исекао отвор у жици кроз коју су прошла сва третица и упутили се ка пистама на којима су стајале још неутоварене бомбе. Писте су биле пуне кратера, и Јанови пратиоци су се једва кретали. Али је зато Јан скачући између њих без тешкоћа, шчепао прву бомбу и почео да се враћа натраг дајући знак својим пратиоцима да га следе.

Трчали су све до фарме где су оставили коња и двоколице. Јан је ставио сандук на двоколице и преко њега набацао ђубре а онда сео на кола са својим пратиоцима и одвезао их до суседне фарме где је требало да се спусти један енглески авион и узме их. Све се развијало у најбољем реду јер Немци, узнемиравани непрестаним налетима на аеродром, нису обраћали пажњу на овај авион. Исте ноћи они су одлетели за Лондон а Јан се вратио у хотел.

Инвазија

Пинто је сијао од среће. Ниједна операција у ратној Европи није изведена брже ни успешније. Она два падобранца су причала праве бајке о Јану. Бомбе су већ биле у лабораторији и више нису биле тајна за енглеске стручњаке. Јан је био у зениту своје славе.

Дошло је пролеће 1944. године. Инвазија се осећала у ваздуху. Пинто је спремао специјалне задатке за Јана који би умногоме олакшали инвазију и ослобођење Холандије. Енглеска се гушила од војника и материјала који је требало употребити у инвазији. Обавештајци у целој Европи су били невероватно активни у својим извештајима. Јан је и даље био најактуелнији и најважнији.

А онда одједном Јан Рибек је заћутао...

Дани су пролазили, а од њега никаквих вести. Пинто је био забринут. Прво је помислио да се Јан уплашио предстојеће инвазије и одговорности за убиство па се изгубио. Али вероватније је било да га је Гестапо најзад ухватио. И заиста је било право чудо да и раније није био откривен и ухваћен.

Међутим, Пинто је убрзо одбацио и ову претпоставку јер би телеграфиста који је радио са Јаном морао о томе нешто знати. Овај телеграфиста је успео да ступи у везу и са Јановим стрицем али ни овај није ништа знао. Само је рекао да је Јан отишао једне ноћи и није се више вратио. Шта му се десило — нико није знао.

Следила је инвазија и крваве борбе. Пинто је и даље трагао за Јаном. Утрехт је ослобођен тек априла месеца 1945. године и пуковник је одједном пожурио до Јановог стрица. У хотелу је тада био штаб једне канадске дивизије.

Старац је рекао да је од самог почетка веровао да је Јан члан подземног покрета, али га никад није питао нити му је шта овај о томе причао. Чудио се како је Јан могао да оде без поздрава. Немци га нису ухватили јер га је неколико њих питало о Јану. Старац није могао да задржи сузе причајући о Јану кога је волео као своје дете.

Убрзо после разговора са Јановим стрицем дошао је и крај рата. Пинто се налазио у Хилверсуму где је са једном групом својих агената славио победу. Главна тема разговора је била „Операција Северни пол“ у којој су многи, и то најбољи људи, страдали. Том приликом један од вођа отпора је рекао да је морао да изврши велику чишћење свих сумњивих чланова отпора и свих агената Гестапоа. „Највише смо муке имали да се докопамо једног полуидиота који је радио у једном хотелу у Утрехту и снабдевао Немце храном и подацима о нама. Али једне ноћи смо успели да га намамимо у клопку и убијемо. Тако је и тај издајник платио...“

Пинто је слушао као ошамућен. — И тако сте убили најбољег и најспособнијег човека кога смо имали — рекао је Пинто на опште изненађење свих присутних.

КАЖАВ ПИСАЦ, КАЖВИ ЧИТАОЦИ!

Чарлс Дикенс појавио се на сцени Енглеске када јој је био најпотребнији — кажу историчари књижевности. Његов главни циљ у животу била је борба против друштвене неправде а његова два најмоћнија оружја у тој борби била су смех и суза. Дикенс је често посећивао затворе и сиротинске домове и устајао против нехуманог поступања према људима у њима. Једном је чак сакупио храброст и присуствовао јавном вешању да би после тога одмах упутио писмо редакцији листа „Тајмс“ и тако отпочео кампању против смртне казне.

Као и многе личности из његових романа Дикенс је имао снажан темперамент. Поред тога кад би нешто увертео себи у главу, није лако одустајао од тога. Исто тако није много марио ни за оно

„шта ће рећи свет“. Пример: једном је на велико чуђење сликара код кога је дошао да му овај направи портрет, обукао одело светзелене боје са скерлетним украсима. Видећи да се сликар изненадио, писац му је одговорио :

— Шта ту има чудно, ја много волим ове боје!

Као деветнаестогодишњи младић Дикенс се заљубио у осамнаестогодишњу лепотицу Марију Биндел, коју су због њеног малог раста и лепоте пријатељи звали „Цепна Венера“. Колико пута је Дикенс преседео скривен у њеној соби јер га је она крила од свог оца, банкарка, који није баш много марио за честе посете овог талентованог али, по његовом мишљењу, новинара без нарочите будућности. Изгледа да је отац на крају ипак

Велики глумац на сцени живота живео је као »појам« а умро као жртва своје славе.

имао утицаја јер је Марија после извесног времена раскинула везу и удала се за једног младића који је поседовао знатан иметак. Дикенс је и даље волео девојку и Маријин лик му је послужио за стварање лика Доре Спенлоу у роману „Давид Коперфилд“.

Прошло је двадесет година. А онда једног дана Дикенсу је стигло писмо од Марије у коме му она пише да га још воли. Како Дикенсов брак није био баш најсрећнији, њено писмо га је обрадовало и узбуђило. Заказао јој је састанак. У својој машти замислио је онаквим каква је била кад ју је први пут срео. Међутим, нашао је малу, запуштену, дебелу жену на којој се приметно видело да ужива у цини. Од Доре Спенлоу из „Давида Коперфилда“ постала је Флора Финчинг из „Мале Дорит“, најнепријатнији лик који је Дикенс икад направио. Такав је био Дикенс: годинама је вајао лик идеалне жене да би га на крају једним потезом пера уништио.

Старећи, он је себе све више сматрао институцијом. Он је то, уосталом, и био.

Његова жена донела је на свет десеторо деце, али како се нису добро слагали он ју је на опште изненађење напустио. Пошто су се духови побунили он је као оправдање написао о том чланак у једном часопису, одакле га је касније пренела целокупна енглеска штампа.

Дикенсова дела читале су десетине хиљада његових савременика. Испред двораца у којима је он читао одломке из својих дела, био је увек ред. Приликом пишчевог гостовања у Америци, људи су

читали једну хладну ноћ пре седели у врту ризикујући да се разболе, само да би ујутру могли да куну улазницу од три долара за његово предавање. А та предавања била су својеврстан спектакл. И ту је Дикенсова машта долазила до израза. На зиду испред кога је стајао, разапљено би бело платно а сто покривао црвеним сомотом. Лампа на на гас стајала је на подубини и тако осветљавала писца да су се његова сенка као и сви покрети које је он изводио за време читања пројектовали на платну. И његов глас мењао је боју зависно од личности коју је тумачио. Час је то био глас Саре Гемп, Сем Велера, Скруце, а час детини чист глас Тајни Тима. Публика се одушевљавала, уррала и смејала. Укратко, Дикенс је био и велики глумац.

Умро је на послу, као што је то увек говорио и предвиђао. Осмог јуна целог дана је радио на делу „Тајна Едвина Друда“. Иако болестан сац!

упорно је писао да не би обмануо своје читаоце. Те вечери се срушио на под а сутрадан 9. јуна умро је као жртва своје славе. Сахрањен је у Вестминстерској опатији где почивају великани британске нације.

Кад се смејао Дикенс је то чинио од срца, кад је плакао ридео је гласно, беснео је жестоко а некад умирио од страха. Такве су биле и личности из његових романа штампаних у наставцима у једномесечним часописима. Кад би се појавио часопис, писац је добијао велик број писама у којима су га читаоци молили да ублажи судбину ове или оне личности, да промени понеки пасус итд. Један болесник за кога је лекар рекао да ће живети још само две недеље захваљувао је „небу“ што је имао и толико времена да прочита још један наставак романа „Пиквиков клуб“.

Какви читаоци, какав писац!

МОЋ РЕКЛАМЕ

Позната америчка глумица Натали Вуд хвали се својим рекламним агентом:

— Изванредан је. Имам га тек два месеца а за то време је моја вила покрадена, нестала су ми два аутомобила, помирила сам се са бившим мужем, трипут се удала и киднаповали су ми сестру...

*

Срела се два позната психијатра са Беверли Хила (најотменијег квартала Лос Анђелоса):

— Како послови? — упита један другог?

— Сјајно — одговори упитани. — Имам необичног болесника. Слуцај удвојене личности.

— Па то није ништа нарочито...

— Како да није кад ми обо плаћају по хонорар.

ГРЕШКОМ „УМРО“

Француски грађанин, занатлија Поарие, грешком је оглашен да је умро. Његова молба да се то исправи одбијена је јер није имао да поднесе све тражене доказе о томе да је жив. Једина му је корист што сада као „мртав“ не мора да плаћа порез.

ПРВО ГАРАЖА ПА АУТОМОБИЛ

Саобраћајне власти Лондона разматрају предлог да се не дозволи куповина нових аутомобила онима који већ немају гаражу. На ову одлуку утицала је свакако и вест из Јапана. Наиме, у Токију свако ко жели да купи аутомобил мора најпре да покаже у саобраћајној милицији на мапи где му се налази гаража. Тек после полицијске провере добија право да купи кола.

Судбина једне мапе

У универзитетском музеју у Филаделфији, између осталих експоната, налази се и једна географска карта. У свету нема много докумената који би се могли похвалити тако необичном и бурном историјом. Кад би било могуће оживети биографију те карте, добило би се авантуристички роман пун загонетки и оштрих, драматичних сукоба.

На карти су представљене земље и крајеви које је у своје време посетио Кристифор Колумбо. Карта је нацртана у Турској 1513. године, и то

Колумбо. Карта је нацртана у Турској 1513. године, и то

на кожи од газеле. Испод слике Шпаније, Португалије, Гибралтара, западних обала Африке и источних области Америке, стоји текст на арапском језику: „Био је један човек, по имену Колон-Бо, неверник из Бенове, и тај Колоа-Бо открио је нове земље“.

Карту је цртао неки левантински адмирал по казивању једног морнара „Колумбове каравеле“ кога су Турци касније заробили.

Lars Jonsson

МУМИН И ТВ

805.

ДУША МИ ЈЕ К'О ИЦЕБЕН ЛИ-МУН!

И МОЈА!

'ОКЕ Л' УХВАТИТИ ОВЕ КРАДЛИВЦЕ СТОКЕ?

НЕГО!

БИТНИЦИ СУ ДАЛИ МОМ ЖИВОТУ НОВУ ДУВИНУ, НОВУ ВИЗИЈУ СВЕТА!

ДА! КАД САМО ЗАМИСЛИМ ДА СМО НЕКАД ГЛЕДАЛИ ТВ!

ДРУЖЦИЈЕ ДИШЕМ У АТМОСФЕРИ УЗВИШЕНИХ МИСЛИ!

ПРАВИЛНО! ПУЦАЈ!

УРА!

ДА! ТО ЈЕ КАО РАЗРЕШЕН ВАЗДУХ!

62

ДАНАС САМ БАШ СМЛАКЕН! МНОГО ЧАК И ЗА БИТНИКА!

И ЈА! ПОТРЕБНЕ СУ НАМ НОВЕ СЕНЗАЦИЈЕ!

ИМА ЛИ НЕШТО ШТО НИСМО ПРОБАЛИ? БРИЈАЊЕ?

БРИЈАЛИ СМО СЕ ПРОШЛЕ НОВЕ ГОДИНЕ!

АЈДЕ ДА ГЛЕДАМО ТЕЛЕВИЗИЈУ И ДА СЕ ЗГАДИМО НА ЊУ!

ПА МОЖЕ! САМО ЗБОГ ИСКУСТВА!

ДОСАД ЈОШ НИКАД НИСМО НИШТА СТВАРНО УРАДИЛИ...

БИТНИК ТРЕБА СВЕ ДА ИСКУСИ!

63

Наелектрисано дете

Једногодишњи Скот Фолер из шкотског града Абердина у најбуквалнијем смислу речи шокира своју околину. Тачније речено: електрошокира.

Мали Скот спада у ретке особе које у свом телу скупљају у знатној количини електрицитет и зраче га на своју околину. Не само што његова коса пуцкета кад га неко поглади по глави већ се електрицитет осети приликом сваког додира било ког дела његовог тела. „Када га загрлим или узем у наручје увек осетим боцкање“ — каже његова мајка.

Лекари сматрају да ће се, кад мали Скот одрасте, највећи део електричног набоја празнити из његовог тела додирима са намештајем и другим предметима, тако да ће га особе из његове околине слабије осећати.

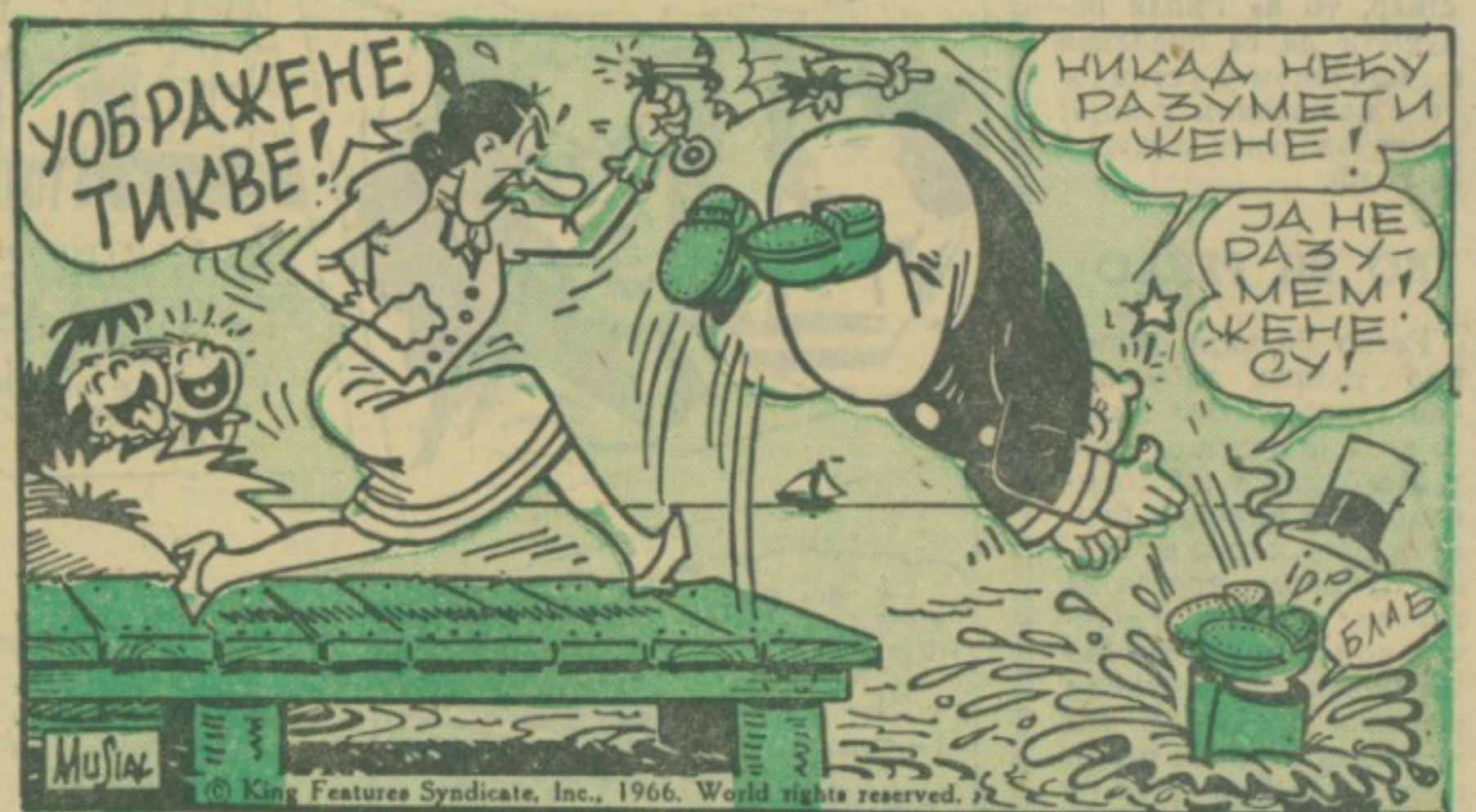
Рекорд хемије

Посматрачи једног такмичења у трчању, приређеном у Венецији, били су сведоци необичног призора. Када је дат знак за старт, један од учесника, неки Ромеро који је био фаворит, остао је да стоји као да је прикован за стартну линију. Остали тркачи су претрчали 100 првих метара пре но што се открило због чега Ромеро није кренуо са старта. Неки од супарника намазао је њонове његових ци-

пела нарочитим лепком који се није могао приметити и који постаје лепљив тек после извесног времена — што је непоштени спортиста добро израчунао.

Хемија му ипак није помогла. Трка је била поновљена и тог пута Ромеро је стигао први.

ХУМОРЕСКА

Одговорна улога

У коману су ми дали улогу Боба.

— Чуј — опомену ме је наш редитељ Коста. — Улога је одговорна. Немој да разочараш. Чешће пробај код куће.

И ја сам целе седмице пробао код куће.

Кад бих ја завршио пробу моја бака би стављала себи мокру крпу на чело. Она није подносила псећи лавез.

Али, сад су све те муке иза мене.

Идем на пробу. Гледам — а ено Игор некуд трчи.

— Ав-ав! — позвао сам га.

Игор се осврнуо и, изненада, зарежао у одговор:

— Гррр!

— Хајде да мало полајемо — предложио сам му. — Да видимо ко ће кога да надлаје!

— Хајде! — пристао је Игор.

И почели смо да лајемо један на другог.

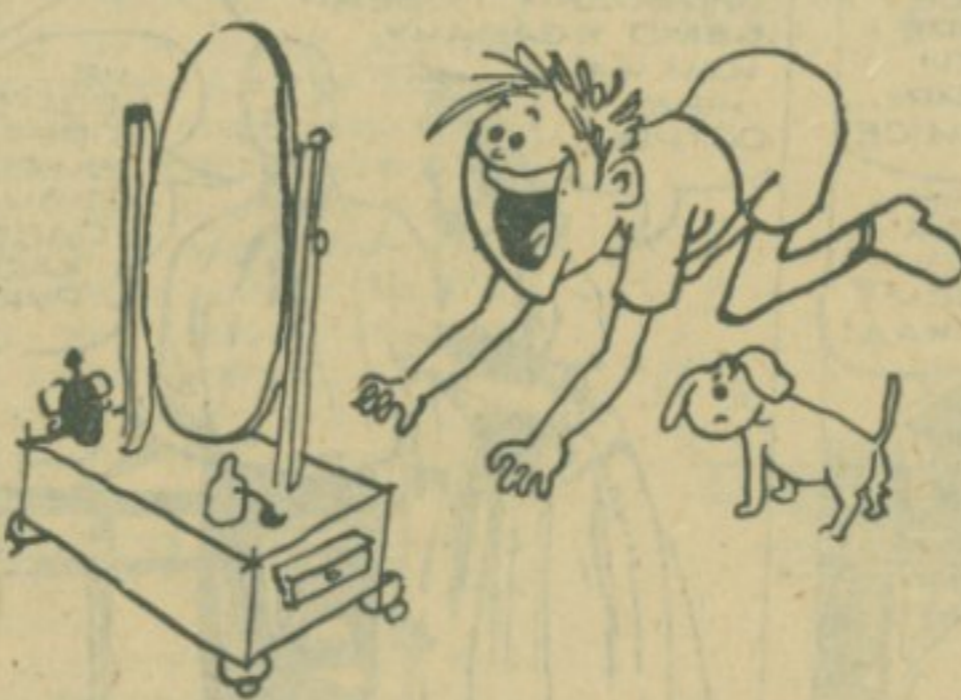
Очекивао сам лаку победу! Али, од тога није било ништа. А како сам се само трудио — лајао сам и у басу и завијао и урлао и режао али нисам могао да ућуткам Игора — и тачка.

Најзад сам и дах изгубио.

— Зашто си се тако разлајао као пас на Месецу? — љутито сам запитао Игора.

— А ти?

— Ја то понављам улогу... — Па и ја понављам улогу. — Какву?

— Па улогу Боба.

Кад смо стигли у школу смеа смо напали Косту.

— А ти тако? — прекорио сам га. — Ја целу недељу лајем, бака ми је па мећу померила, а ти си улогу дао другоме.

— Полако — смиривао ме је Коста. — Чекај да прво видимо како си савладао улогу — обратио се он Игору.

Игор је залајао. Коста се мало намрштио.

— А сад ти — казао је мени.

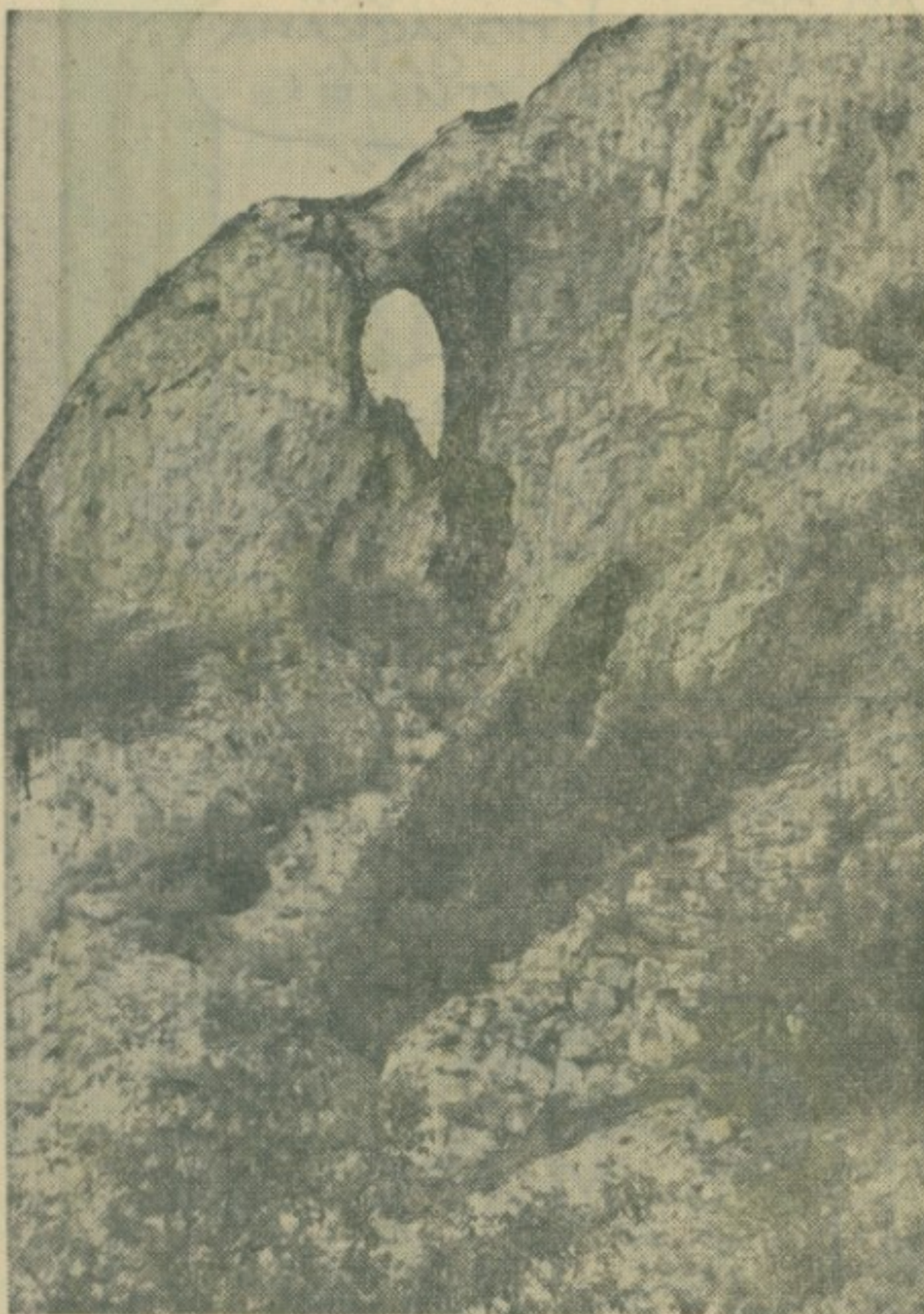
Онда сам ја залајао. Коста се опет намрштио.

— Лоше — казао је. — Обојица сте лоши. Сва срећа што сам ја на све мислио па сам и Бори казав да вежба ту исту улогу. Иначе би представа била сасвим упропаштена. Ех, ви...

Риба с три срца

Дејвид Јенсен, кардиолог Океанографског института у Сан Дијегу, у Калифорнији, уловио је у Тихом океану рибу сличну јегуљи код које је, прегледом, открио три срца.

БУШАН КАМЕН

Планина Бељаница у Источној Србији обилује необичним површинским и подземним крашким облицима рељефа.

На њеном југозападном одсеку налази се десетак дужих и краћих пећина и један необичан прозор, који је висок 20 а широк 8 метара.

Многи планинари и други посетиоци у жељи да фотографују ову природну реткост често се излажу опасностима пењући се уз стрми планински одсек.

Становници оближњих села дали су овом прозору назив „Бушан камен“ који му потпуно одговара.

ЧИЈА СИ НАРЕЂЕЊА СЛУШАО, РЂО ЈЕДНА

Када је у јануару 1943. године ослобођен Теслић, заробљена су 24 официра с командантом домобранског пука, пуковником Биндером.

Официри су упућени у Врховни штаб, па су се, на пролазу, извесно време задржали код штаба Пете црногорске бригаде, која се тада налазила у Мркоњић-граду.

Са официрима се човечно поступало, а пуковник Биндер се чак и хранио у штабу бригаде.

Једног јутра, док је пуковник Биндер доручковао пржена јаја Сава Ковачевић поче да разговара с њим, стално га ословљавајући са „господине пуковниче“. Међутим, Сави се Биндерово причање не допаде па га најзад урита:

— Како то, господине пуковниче, да сте се ви ставили у службу окупатора, уместо да служите своје народу који вас је и спремао да га браните?

Пуковник одговори: — Па ја се не бавим политиком, ја сам војник и само слушам наређења.

Овакав одговор изведе Саву из такта и он рече:

— А чија си наређења слушао, рђо једна? Зар си нашао да слушаш немачка наређења док се народ бори за ослобођење земље? Не бавиш се, велиш, политиком, а твоји бивши војници, неписмени се љаци, и те како су политички

свесни и знају чија ће наређења слушати и предају се. А ти, ниси хтео да се предаш, продана душо.

Пуковник Биндер се толико уплашио да му је испала виљушка из руке. Поцео је

нешто да муца. Сигурно је у том тренутку позавидео својим официрима који су се хранили на казану и нису имали „привилегију“ да једу у штабу бригаде.

ОСТАЈЕ САМО МУРО ДА СЛУША

После повлачења из Црне Горе у пролеће 1942. године Пета црногорска бригада се задржала извесно време у пределу Зеленогорје. Трећи батаљон био је у катунима на врху планине. Затишје је коришћено за обуку и припремање за будуће окршаје.

У то време дође директива да се у водовима уведе функција политичких деле-

гата. Чете су биле малобројне, а руководиоца је било прилично (око двадесет). Омладинцу Радомиру Миловићу „Муро“ учинило се да је руководиоца превише, па је ову директиву прокоментаришао:

— Још нека поставе делегате и у десетинама, па ће онда само Муро остати да слуша. (Он је био најмлађи.)

КАРТА ЗА ИЗЛАЗ

Мало путујуће позориште стигло је у једну варошницу. Посета првој представи била је поразна. Снижена је це на улазницама, али ништа боље. Очајан, директор је донео одлуку: „Улаз бесплатан“, писало је на плакату истакнутом на вратима. Објава је прошла градом као муња. Увече сала је била дупке пуна. Презадовољни гледаоци громко су пљескали. На излазу су два снажна момка из трупе стајали поред табле на којој је писало: „Излаз 1 марка“. Сви су платили. Сутрадан ујутру од позоришта ни трага...

ТИ СТАРИ ЗАКОНИ

У Француској је још на снази закон из 19. века који забрањује да путник собом понесе више од три литара вина да у возу њиме гаси жеђ; један други закон забрањује да се у стану два у ловачки рог и најзад да није дозвољен лов на зечеве из ваздушног балона!

ОПРАВКА ГЛАВЕ

У излогу једне бербернице на острву Елби истакнуто је табла на којој на немачком језику пише: „Овде јевтино пишање и друга оправка на глави“.

ОПЕТ ЛАМАНШ

Енглески пливач Џон Рипли већ данима упорно тренира пливање у Рамсгејту и припрема се да преплива Ламанша. Међутим, како је препливање овог канала постало обична ствар, то ће Рипли покушати да га преплива с кашчицом у устима и то с кашчицом у којој ће се налазити лоптица за голф.

КО БИ РЕКАО

Ретко је чији живот био толико узбудљив као извесног Бил Еванса који је недавно умро у Мелбурну у 92. години. Био је војник у бурском рату, стрижац оваца, букмекер, трагач за златом, тренер тркачких коња, најамник. Може се замислити чуђење његових пријатеља кад је на дан сахране откри вено да је Бил Еванс у ствари жена.

СЛИКЕ У САПУНУ

Један Јапанац пронашао је сапун у који се у више слојева могу ставити слике. Како се сапун троши, појављује се нова сличица. Сапун је намењен деци која баш не воле много воду.

ТЕАТАР БУВА

У париском предграђу Сент Уан отворено је ново позориште под необичним именом — Театар бува. Позориште као и свако друго само што му је име интересантно — добило га је по томе што се налази у близини Бувље пијаци.

ЧИЧА ТОМИНА КОЛИБА

ОСЛОБОДИОЦИ

Радомир Миловић, звани Муро, и његова рођака Наста, обоје из села Граховца крај Грахова, одлучише да иду у партизане. Пре одласка они се јавише Муровом оцу, коме једноставно рекоше да је дошла директива да и они иду у шуму. Муров отац их одмери од главе до пете, па пошто закључи да су обоје

сувише млади за борбу, рече:

— Идите, идите, дјецо. Тешко мени, ако ја будем чекао да ме Муро и Наста ослободе.

Међутим, и Муро и Наста вратили су се у своје село као ослободилци где Муро и данас живи, док Наста живи пошто закључи да су обоје

СКАКАОНИЦА БЕЗ СНЕГА

У северозападном планинском делу наше земље снег се дуго задржава, што омогућава дуго сезону зимских спортова где су погодни терени. Почетком маја снег се почиње да топи, па се омуљарски терени претварају у зелене планинаке.

Смучарска скакаоница у Планици, највећа у нашој земљи и једна од највећих у свету, такође остаје без снега. Конструкција од бетона и од дрвета појављује се суморна и непривлачна, као очерупана птица. Она чека нови снег да би поново заблестала.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ђ. ЛОБАЧЕВ

ШТА ТО ВЕЛИШ? ДЕТЕ СИ ЈОШ,
НЕ СМЕШ ИМАТИ СВОЈУ ВОЛЈУ!
МИСЛИО САМ ДА НИСИ ТОЛИКО ЛУДА
ДА ОДВИЈЕШ ЧАСТ ДА ПОБЕШ ЗА
МЛЕТАЧКОГ ПЛЕМИКА! ОВО ЈЕ
МЛЕТАЧКА ЗЕМЉА, ГОСПОДАРУ
СВОМЕ МОРАШ СЕ
ПОКОРАВАТИ!

Сунце је зашло. Одједном,
среди бурних валова, појавила
се црна тачка. Она је расла,
расла...

ВИТОРИО БАРБАРО, ПЛЕМИКУ
МЛЕТАЧКИ, ЧУ ЛИ МЕ С НИКАД
ТВОЈА БИТИ НЕКУ!

И
ОДГУР-
НУВ
МЛЕЧИ-
КА ОД
СЕБЕ
ДУМЕ
ИСТРИ
НАПОЛЕ.
БАР-
БАРО
ПОСУРИ
ЗА
НОМ.

ЕНО ЈЕ! КАКВА ЈЕ ОНО БАРКА? САНТА
ТРИНИТА, ПА ВОЗИ ЛИ СЕ САМ СОТОНА
ПО МОРУ? ТО ЛИ ЈЕ, ДАКЛЕ! НЕКЕШ
СВЕТОГА МИ МАРКА, НЕКЕШ МИ УМАКИ!
БРЖЕ, УХВАТИТЕ
ДЕВОЈКУ!

БАРКА
ЈЕ БИЛА
ВЕК
САСВИМ
БЛИЗУ
КАД ЈЕ
СИЛАН
ТАЛАС
ПОНОВО
ОДВАЈА ОД
ОБАЛЕ...

У ТРЕНУТКУ
КАД СУ ЈЕ
ГОИОЦИ
ХТЕЛИ
УХВАТИТИ
ДУМЕ
СКОЧИ...

Шах је омиљена тема хумориста и карикатуриста. За време шаховских такмичења последње стране билтена обавезно су испуњене њиховим радозина који изазивају смех и код самих учесника турнира и љубитеља шаха. Тако је за време једног великог међународног турнира у билтену објављен цртеж који је представљао „меч за првенство Сунчевог система“. Земљина кугла или, тачније, простор око полутара претворен је у велико гледалиште изнад кога је стајало упозорење: Тишина! На Северном полу у стакленом звону налазила су се два најбоља играча за шаховском таблом и док су они повлачили потезе и одлучивали ко је бољи, изнад њих је у свемирској ракети кружио судија. Нешто даће види се Месеца како окружен звездама и звезданицама с интересовањем посматра меч!

ШАХОВСКИ ХУМОР

бочице, кутијице... На једном оваквом цртежу налази се текст: — Ако узмете моје таблете, изгубићете ваше антибиотике, а знате шта вам је лекар рекао!

МЕЧ ПИОНИРА

Пре десетак година одигран је пионирски шаховски меч између екипа Еревана и Прага. Играло се помоћу телеграфа укупно четири месеца. За време трајања меча дошло је до успостављања присне везе између младих

као учесник факир из Индије онда је сигурно да ће бити непобедив. Једноставно, кад год би осетио да му прети директна опасност од противничких фигура машио би се за фурулу и засвирао мело-

шахиста који су припадали Дому пионира, који носи име Г. Гукасијана, у Еревану и Прашког дома пионира, који носи име Јулиуса Фучика. Они су размењивали писма, фотографије, причали једни другима о свом животу, учењу, оценама и — шаху. Пионири Еревана за победу у мечу добили су срдчане честитке својих другова из Прага и позив за нови меч.

дију од које се његовом партнеру диже коса на глави. За то време фигуре из супротног табора послушно граде пирамиду.

На карикатурама шахистичине посебну врсту људи који карактерише заљубљеност у игру на 64 поља. Познати шаховски теоретичар и проналазач многих новости иде са шахом улицом и пада право у — шахт. Док би се други пожалили на повреду, он срећно узвикује: — Сетно сам се...!

У кући је шахист после ручка помоћник у прању судова: на цртежу се види како стоји крај отвореног прозора и размишља о неким потезима који нису добри. Он их одмах одбацује, тек опрани тањир један за другим лете кроз прозор.

НЕПРЕДВИЂЕН ПОТЕЗ

На Минхенској олимпијади 1936. године љубитељи шаха могли су да на великом стадиону уживају у шаховској партији у којој су наступиле „живе фигуре“ и да се веселе непредвиђеној згоди. Међу фигурама нашао се и прави дресирани слон из једне циркуске трупе који је унапред „научно“ свој задатак на црно-белим пољима. Партија се била крају и кад је према „сценарију“ требало да једна страна да другој мат у два потеза, слон је на одушевљење публике започео игру на своју руку. Кренуо је мимо плана међу костимираним играчима, почео да их додирује, а оне који су попадали да подиже сурлом... Организатори су морали снагом да га изведу са арене и да у игру уведу нову „фигуру“ како би завршили представу.

ЦРТИЦЕ ИЗ БИОЛОГИЈЕ

Цинкана љубичица и уранска лобода

Као ретко која друга наука, геологија је упућена и повезана са другим наукама: физиком, хемијом, биологијом и др. Тако је одавно позната огромна помоћ коју окамењене биљке и животиње, такзовани фосили, представљају у проучавању разних слојева Земљине коре. Али, мање је познато да у том погледу могу бити од користи и живи организми.

Корене многих трава, а нарочито неких врста дрвећа, допире дубоко у тло одакле се биљка снабдева водом, а у тој води налазе се, разумљиво, и различити минерали и руде у раствореном стању, па их биљке уносе у себе. Скупљајући различите биљке, или њихово лишће, стабло, кору или плодове геолози осетљивим лабораторијским методама утврђују који се метали (минерали) и у којим количинама налазе у појединим биљним врстама те према томе и коју руду ту могу очекивати.

Тако се дознало да се неке биљне врсте чешће налазе на земљишту са повећаном количином овог или оног хемијског елемента или једињења. На Алтају и у Казахстану расте једна биљка — чији сродник живи и код нас познат под именом „шумшлак“ — која се среће првенствено на тлу у коме има бакара. Ово је геолозима често довољан путоказ да се одлуче да такво место унесу у своје карте или ту препоруче копање. За земљишта која су богата цинком карактеристична је „цинкана“ љубичица.

лазишта урана све драгоценија геологији је опет притекла у помоћ биологија. Познато је да две врсте биљке рода Astragalus и једна врста лободе расту на земљишту које садржи елемент уран. Исто тако се може довести до ста поуздано утврдити да ако биљке не расту на неким теренима, то значи да се у таквој подлози налази карактеристични хемијски елемент. Наведимо само пример неких предела у Заволожју (СССР) познатих по присуству сумпора у земљишту. Ту дрвеће не расте.

У неким случајевима и животиње помажу геолозима. Тако је забележено да су у проналажењу првих, данас већ чувених јакутских дијаманата, „помогле“ лисице, које су копајући своје јазбине заједно са земљом избацивале и јаркоцрвени минерал пироп за који се знало да се јавља заједно са дијамантом. И заиста, копање је геологе довело до дијаманата.

ТИ НЕМОГУЋИ НЕПУШАЧИ

Велемајстор Арон Нимовић није подносио пушење и све што је у вези с њим. За време њујоршког турнира 1927. године у једном колу сусрео се са велемајстором др Миланом Видмаром. Видмар је сео за сто и ставио испред себе паклицу цигарета, али је из пажње према своме осетљивом партнеру

није отворио. После краћег времена Нимовић је заборавио на Видмаров гест, па је почео да размахује рукама и дува колико год може да би одагнао непостојећи дим. — Шта радите? — зачуло се Видмар. — Па ја уопште не пушим! — Да ја то видим. Али ви претите да запалите.

ЋИЛИМ — ЦВЕТНО ПОЉЕ

Највећи ћилим на свету саткан је у Ашхабаду 1964. године. Ћилим је сличан цветном пољу са лалама. Јаркокрвени орнамент оивичен је белим цветовима и то му придаје чудесан изглед.

квадратна метра. Овај јединствени уметнички примерак допремили су уметници Туркменије да га изложе у Кремљу. За време извођења концерта ћилим служи као декорација. Тежак је једну тону.

Површина ћилима је 252

РЕКОРДНА „МУЖА“

За светског првака трговачких путника међународни жири прогласио је Американца Тома Барнука који је постигао врхунски успех у својој струци: продао је две машине за мужу једном сељаку, који је имао свега једну краву, а краву повео собом — као аконтацију за купљене машине.

ЗАБОРАВЉЕНА СИТНИЦА

У енглеском граду Бернмауту догодила се неопсива саобраћајна гужва у тренутку кад је један возач тролејбуса, да би надокнадио пропуштено време, хтео да претекне свог колегу. Заборавио је да троле оба тролејбуса клизе по једној жици.

КАД НЕ МОЖЕ ГОСТЕ, ИЗБАЦИО ТЕЛЕВИЗОР

— Е, сад је већ доста. — Рекавши то један становник немачке мале вароши Гедиц баacio је свој телевизор кроз прозор. Било му је дозлогрдило то што су се рођаци свако вече окупљали да гледају телевизијски програм; кад се пренос касно завршавао остајали би код њега и да преноће.

ТОГА ЈУЧЕ НИЈЕ БИЛО

На нашој слици види се нова писта за скијање од синтетичке материје коју су направили стручњаци у Шкотској. Може да се постави на било који терен с нагибом. Они који су опробали стазу кажу да нема никакве разлике између ње и праве, а ова је уз то још и јевтинија.

АУТОМОТ ДЕЛИ КОМПЛИМЕНТЕ

Жене америчког града Канзас Ситија могу у било ком тренутку да се разоноде ако позову одређени број телефона. У слушалици се одмах јави пријатан мушки глас: „Ви сте најлепша жена која постоји. Ваш муж не зна какво благо има“. У току прве недеље 120 жена из града пожурило је да чује комплимент из аутомата, који је поставила радио-служба Канзас Ситија.

WALT DISNEY ХРАБРИ ПРИНЦ ОД ДОНЕГАЛА

Тисма читалаца

Борис Гићевски, Параћин, М. Пјаче 1 (16 година, модерна музика; енглески, француски, немачки).

Мирјана Павловић, Сарајево, Основна школа „Славиша Вајнер — Чича“ (14 година, српскохрватски и руски).

Авдија Чехић, Босанска Дубица, Ул. Хусеина Хатиповића 18-г (слике глумца, разгледнице, стари новац).

Енес Чаушевић, Босанска Дубица, Ул. Крајишца (стари новац, разгледнице).

Зорка Милошеvsка, Кичево, Ул. Хероја Карпоша број 4/8 и Снежана Николоvsка, Кичево, Ул. Хероја Карпоша 4/3 (разгледнице и слицице).

Миндраг Милосављевић, З. п. Стопања, село Мачковац, Крушевац (18 година, спорт, српскохрватски).

Мирјана Степић, Ул. Маршала Тита број 103 Путињи, Срем (14 година).

Ранко Кљаић, Крушчић, Вачка, М. Тита 96 (Жели да се дописује).

Синиша Одаић, Сеферин крај Панчева, Ул. Жарка Зрењанина број 128 (16 година, српскохрватски, руски и немачки језик).

Радило Вељковић, Мачковац, з. п. Стопања, Крушевац (18 година, фотографије глумца, марке и стари новац).

Мила Гарић, Прогорелица, Краљево (значке, фотографије глумца; српскохрватски).

Милица Косановић, Путињи, Срем, М. Тита број 116 (14 година српскохрватски).

Јелена Ковачевић, Брезна код Горњег Милановца, о. ш. „Вогдан Јоковић“ (12 година, филм, сликање).

Милош Козодер, о. ш. „Ранко Неђић“, Теочин (спорт).

Ранка Матијевић, Нови Београд, Булевар Лењина 173/106 (18 година, марке, разгледнице, слике глумца, салвете).

Миндраг Цветановић, о. ш. „Вук Караџић“ Крушевац и Славољуб Живковић, о. ш. „Вук Караџић“ Крушевац, Ул. Владетина (обојица 13 година, значке, марке, српскохрватски, енглески).

Љиљана Ковачевић, о. ш. „Вогдан Јоковић“, Брезна код Горњег Милановца, (11 година, спорт).

Виолета Ристовска, Кичево, Ул. Хероја Карпоша број 4/8 (српскохрватски, македонски, руски и бугарски; фотографије глумца, разгледнице и маркцице).

Верница Стрибер, Врбас, Цигланска 6 (16 година, дописивање из земље).

Љубинка Ерић, Чачак, Миленика Никшића број 97 (разгледнице, модерна музика, марамце; српскохрватски, енглески, италијански, француски и немачки).

Liliana Todarov, Str. Conatului No. 27, Sinnicolaul Mare, Rai Sannicolaul — Mare, Reg. Banat, R. S. Romania.

Zorita Ivanovici, com. Saravale No. 261, Rai Sannicolaul — Mare, Reg. Banat, R. S. Romania. (Скупљамо разгледнице и слике филмских глумца).

Верница Чукаловић, Власотинце, Ул. Бранка Радичевића број 6/Д (16 година, стари новац, проспекти, разгледнице).

Станко Диклић, Зајечар, IX бригаде број 6 (14 година, о. школа; спорт, забавна музика).

Иво Андрић, Црна Бара код Богатића, Мачва (11 година, српскохрватски).

Слободан Јаковљевић, Београд, Ул. Удбинска број 31-а (српскохрватски).

Гордана Росић, Лозница, ул. Ђурића Луке број 26 (16 година, фотографије глумца, разгледнице).

Момчиљ Цигановић, Нови Сад, Пап Павла 36 (17 година, руски).

Ружица Неђић, школа „Борис Кидрич“ Нови Сад, Сателит (математика, српскохрватски).

Љубомир Саздовски, Вања Ковилча, Ул. ЈНА број 2 (српскохрватски, руски, бугарски, македонски).

Салдаши Радаши, ученик, Призрен „7. јули“ 23 (забавна музика, филателија, српскохрватски).

Jones Kathryn, 6, Emerson Road, The scotlands Wolverhaupton Staffs, England (18 година, језик дописивања енглески или француски).

André Chabert, 14, Cottage des Paulines, 63, Clermont Ferrand, France (14 година а дописивала би се на француском и енглеском).

Pescari Cornelia, Strada Mihail Ladoveanu nr. 10, Sannicolaul — Mare, Regiunea Banat, Romania (17 година, српскохрватски и румунски).

Radmila Hereiant, Str. Comori Nr. 15, Sannicolaul — Mare, Banat, Romania (18 година, румунски, српскохрватски и руски).

Didona Craciunescu, Str. Z. Nedelcu 11, ap. 11, Temisoara, Romania. (16 година — румунски и српски).

Tvesov Luibita, com. Cenad No. 1392, Rn Sannicolaul — Mare, Reg. Banat, Romania (17 година, на румунском).

Ружица Милadiniћ, VIII-2, О. ш. „Карађорђе“ Остружница, Београд (фотосе глумца и певача).

Невенка Михајловић, VIII-2, О. ш. „Карађорђе“, Остружница, Београд.

Јасна Милошевић, VII-3 О. ш. „29. новембар“, Сарајево (српскохрватски, руски).

Јани Наумовски, Ул. Булевар „Први мај“ 304, Витола (17 година, марке, разгледнице, слике глумца и певача; македонски, српскохрватски, руски, француски и словеначки).

Љиљана Костић, Колонија „Утве“ 1/2 Панчево, (15 година, модерна музика).

Нада Ктежевић, Мостонга 59, Озаци, Вачка (српскохрватски и немачки).

Вера Илић, М. Тита 6, Богатић, (14 година скупљам разгледнице и фотографије глумца).

Родољуб Голубовић, ул. Пролетерска бр. 12, Мајданпек (17 год, руски и српскохрватски).

Mila Marinković, sat. Divici, com. Belobreška rai: Holdova Noua, Banat (бит музику, разгледнице градова, српскохрватски, румунски).

Јован Томић, пошта Брезјак, код Лознице (15 год, модерна музика, српскохрватски и руски).

ПРИЧА

Шри шрема један

П оноћ је одавно минула. Светложути „порше“ је лагано клизио према ауто-путу, није ишо брже од 40 км на час. Возачу Петеру Хенингсу, шефу конструктора фабрике Елер, одједном су пред очима заиграли црни кругови. Из преграде за рукавице извадио је таблете кофеина и прогутао две. Сваки пут, кад год би одлазио у филијалу у Нојкирхену, остајао би тамо и да спава. Али, овога пута, гоњен стрепњом и бригом за жену која је у четрдесет и првој години требало да донесе на свет њихово прво дете, пошао је кући ноћу.

Кад је избио на ауто-пут умор је мало попустио. Хенинг повећа брзину да би после неколико километара поново смањивао. Да нема халуцинације? У полуосенци аутомобилских фарова назирала се тамо напред нека сићушна прилика која је рукама правила кругове у ваздуху. Хенинг успори. Прилика је постајала већа и стварија. Угледао је дечака од прилике десет година. И зауставио. Дечак приђе. Тамне очи на прозирно бледом лепушастом лицу биле су управљене на Хенинга. „Где ли сам већ видео овог дечака? — сину Хенингсу кроз главу.

— Повезите нас, молим — изустри танак глас.

Хенинг отвори врата аутомобила. У истом тренутку из мрака су изронила два човека. Један је могао имати 35 година. Висок, витак и исто као дечак црноманаст али његови бледи, упали и небријани образи одвали су болест. Његов сувољав пајташ с риђом брадом и плавим очима подсећао је на путујућег проповедника.

Угледавши риђобрадог Хенинга се сетио зашто му се дечак учинио познат. Гангстерску тројку видео је у новинама. Опљачкали су банку и успели да побегну. Али, оставили су за собом фотографије које је снимила аутоматска камера скривена у једном шалтеру. Полиција је за њима грозничаво трагала, али они као да су у земљу пропали. Усне риђег развукше се у подругљив осмех. Супротно пакосном изразу, глас му је био благ:

— Штета што сте нас препознали. Да нисте, било би много једноставније.

Хенинг је размишљао: друм је потпуно пуст, а однос снага је три према

један, јер ни дечак није био за потцењивање. Да пружи отпор, било је бесмислено. У тренутку помисли на бекство.

Као да је знао да чита мисли, риђи извуче из џепа револвер и као играјући се поче да га обрће у рукама.

— Не бисте далеко стигли — а нерадо пуцам.

Хенинг се покори сили.

— Куда да возим? — упита помириливо.

Нису му одмах одговорили. Отац и син увукоше се дубоко у задњи део кола. Риђи седе поред Хенинга и баца поглед на иглу мерача брзине.

— Тек напумпано. Изванредно — узвикну задовољно. — Возите нас — платићемо вам, наравно — у Еренхаген. Заокрените преко травнате траке.

— У супротном правцу? — побуни се Хенинг.

— Не. Ја морам кући.

— Возите, пријатељу, возите — нареди риђи мирно и прислони револверску цев на слабинку Хенинга.

Овај послушно скрену преко уског травњака на пут супротног смера. Затим покуша да преговара.

— Чујте, одвешћу вас до Нојкирхена и ту вам препустити кола, а ја ћу се возом вратити кући. Уверavam вас да ћу тек после три дана пријавити нестанак аутомобила. Дотле ћете ви већ бити у сигурности.

Црни се нагну напред.

— А ако нам подвали, шта онда?

Риђи му не одговори, али врати револвер у џеп.

— Зашто се заиме света толико журите кући?

— Моја жена очекује рођење нашег првог детета, а није више млада...

— Ја бих ризиковао, али мој колега није такав човек. Не верује у искреност и доброту људи.

Хенинг се помири са судбином и стаде да осматра друм. Напред није видео ништа, али далеко иза кретала су се нека кола.

— Ви дозвољавате... — Хенинг одобри климнувши главом Риђи отвори одељак за рукавице извади таблу чоколаде преломи је и половином пружи свом другару. — Већ двадесет часова нисмо ништа окусили — извини се и стрпа комад чоколаде у уста.

Возило које је наилазило позади при-

ближавало се. У огледалу Хенинг разазна плаву светлост полиције и мало успори. Риђи испусти чоколаду и Хенинг осети револверску цев уз слабинку.

— Не правите глупости — опомену га гангстер пригушеним гласом — или мо-

жда хоћете да ваше дете дође на свет као сироче.

Хенинг поново повећа брзину. Овај његов маневар запазили су они у патролним колима, приближили су се али и наставили војњу на увек једнаком одстојању.

— Возе истом брзином — очајно је размишљао Хенинг. — Како да им скреним пажњу? — И одједном, сетивши се својих скаутских дана, лагано привуче леву ногу педали за брзину и потреа брже. Риђи је схватио да га је послушао и сагну се да подигне чоколаду. У том

тренутку Хенинг утврди да се одстојање између његовог „поршеа“ и патролних кола смањило али се не усуди да одмахне са олакшањем.

— Ови иза нас постају бржи — рече колико год је могао равнодушније — да ли да убрзам?

Гангстер затресе главом.

— Личило би на бежање — рече прекорно — вама као да није чиста савест!

На оволику дрскост Хенинг се насмеја. Пошто је одлучио да гангстерима доскочи, авантура је почела да га забавља.

Полицијска кола су их сустигла, возила упоредо, претекла их и најзад Хенинг доби знак да стане.

Не схватајући Риђи је зурно у полицијска кола. Таман је хтео да нареди Хенингсу да крене, кад се из кола зачу глас дечака који је у сну викао. То га поколеба.

— Станите — нареди гангстерски шеф зачудо мирним гласом.

Хенинг закочи. Два полицајца изиђоше из кола и приђоше.

Риђи брадоња такође изиђе, приђе првом полицајцу и љубазно му рече:

— Одликовање вам не гине, инспекторе. — Затим се обрати свом другу:

— Излази, Хермане, изгубили смо и-гру.

Човек пробуди дечака и обојица се извукше из дубине кола и лагано приђоше своје вођи.

Нису се опирали кад су их ухапсили и стрпали у полицијска кола. Хенинг је пошао до прве полицијске станице. Дежурни је био задовољан.

— Сјајно сте то извели — похвалио је своје људе. Затим се обрати возачу:

— Реците, Мајер, како сте погодили да су бандити у аутомобилу господина Хенинга?

— Испред нас је „порше“ грабио брзином од стотинак километара, али његови „жмигавци“ су се стално палили и гасили. — Густаве! — рекох — шта велиш на ово? — У истом тренутку приме ти сам да се светлост јавља у одређеном ритму: три пута кратко — три пута дуго — три пута кратко — Морзеови знаци С. О. С. Разумео сам.

— Дакле, тако је то било — узвикну риђобради гангстер и лупи се по челу. — Генијално, заиста генијално.

КЛИЗАЉКЕ МЕДВЕДУ? А БУВИ КАФТАН?

У ортопедску радионицу ушао је млади човек и не без извесне стрепње запита шефа: „Кажите молим вас, да ли би ваши мајстори могли да направе ципеле за... медведе?”

„А да нећете да шијете и кафта за буве? — није могао да се уздржи шеф.

Али, када му је младић испричао о медведима, себи и свом шефу Арнолду, ипак су нашли решење. Радионица ће да направи ципеле (њихова израда била је поверена најбољим мајсторима) и то у најкраћем року. Само, меру према ногама „муштерија“ мораће да узме сам младић човек који је дошао да их поручи.

Желели бисте да знате шта је било даље? Али, најпре ћемо вам испричати шта је било раније. Јер овај разговор у радионици није почетак необичне историје с медведима која се збила у Москви.

Почетак

Почело је овако. Био је један човек — заслужни уметник А. Арнолд. Он је у свом животу поставио и извео много занимљивих представа. И ево га како опет мисли: „Да ли би се могло измислити нешто још оригиналније?” Еурека! Нашоа је! Постојали су већ и постоје: циркуси под шатром чија је арена покривена струготином, циркуси под водом... Али циркус на леду? Не, таквог циркуса још није било.

Московски циркус расписао је конкурс. Изабрали су младе, лепе, окретне. И наравно: издржљиве и трудољубиве. Неки су били извршни акробати али нису умели да се клизају. Други су, опет, били мајстори на клизаљкама али нису знали ниједан циркуски трик.

Радио се упорно и постепено је та шарена труппа постала „циркус на леду”. Појавили су се клонови и музичари, жонглери, еквилибристи и акробати. Тачке су биле занимљиве и стапале су се у праву ледену бајку. Али, Арнолду се стално чинило да нешто недостаје, нешто што би постало „круна“ представе. Да, наравно, то треба да буду животиње, смешне у својој озбиљности, дирљиве и грациозне. Али, на клизаљке могу да стану само човеколики мајмуни. Друге животиње имају претанке ноге — њима се не могу обути тешке ципеле с клизаљкама. Мајмуни на клизаљкама... за њих се могу измислити многе занимљиве тачке. Само, идеја није нова — мајмун на клизаљкама већ је наступио у америчком балету на леду. А шта ако се проба с... медведима?

И у циркус је дошао Анатолиј Мајоров са својим мед-

ведима. Мајоров има 27 година: од тога он већ 14 ради с медведима.

„Зашто сам изабрао медведе? Због тога што су то веома способне животиње и добро се могу дресирати” — каже он.

Две године наступао је Мајоров у циркуским аренама разних градова. Арене су биле обичне, посете струготином.

А, затим...

А шта даље?

Ево, сад ћемо вам испричати шта је даље било.

Медведима су начинили дубоке ципеле са отвореним врховима да би им стопала била слободнија — и дали им клизаљке с двоструким „сечивима” да би биле стабилније. Све је ишло тешко: привићи медведе да се „оде-

вају”, да иду на клизаљкама по поду и по леду. Мајорова је, заједно с другим артистима, учио клизању специјално ангажован тренер. Затим је Мајоров и сам постао тренер. Стрпљење и упорност, упорност и стрпљење. И медведи су научили да се клизају.

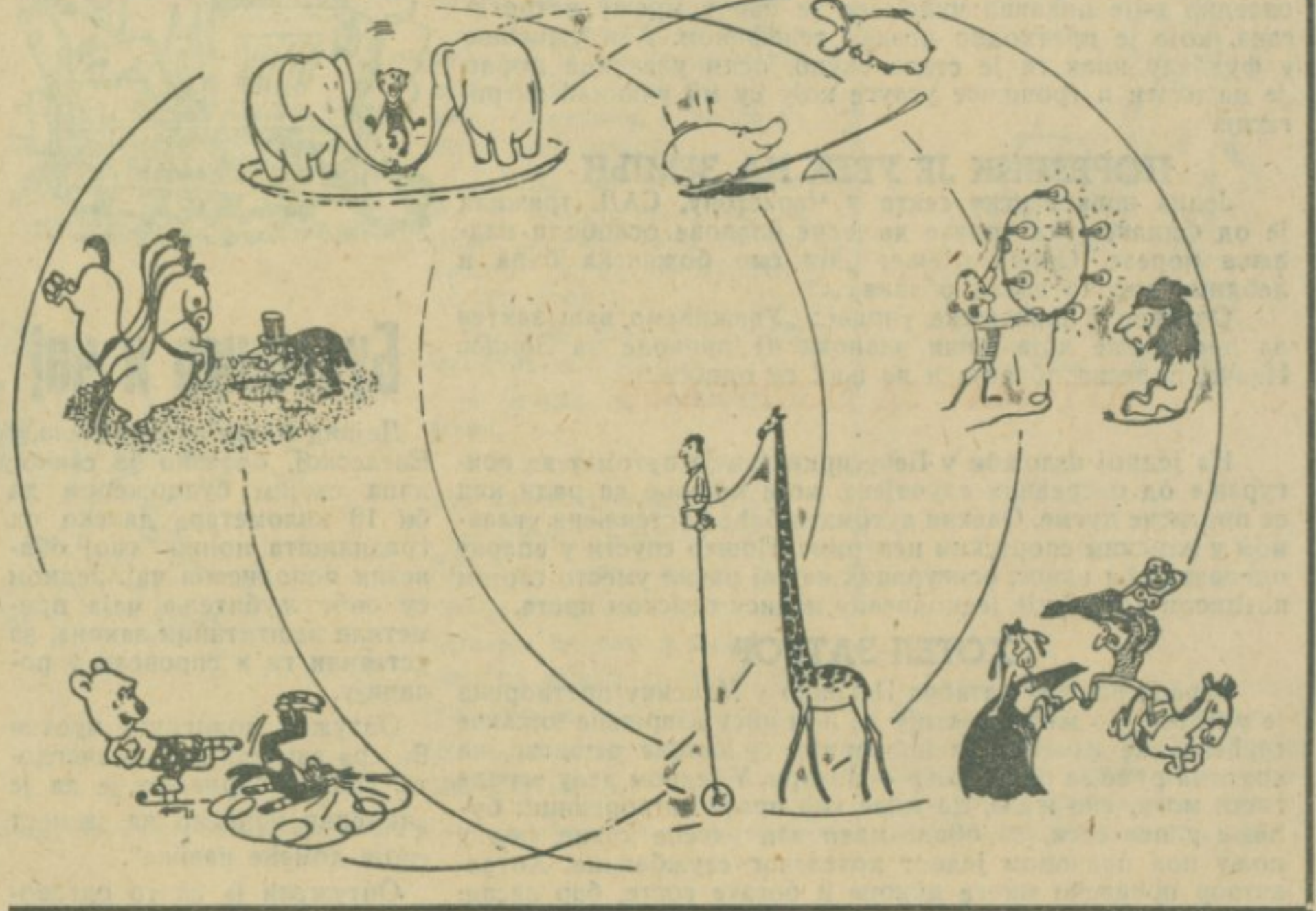
Арена блиста под укрштеним сноповима рефлектора.

„Молим да се очисти лед!”

На арену излазе, на задњим шапама, огромни мрки медведи с метлама. То су стари циркуски артисти Тајга и Бајкал. Најстарији, најјакши и најспособнији је — Тајга. Има 9 година. Радио је с Мајоровим код Дурова, а и у обичним циркуским аренама. Тајга је мужјак али наступа у сукњици и с траком на глави због тога што му је кретање веома грациоз-

но, „женствено”. И њему су због тога дали женску улогу. Он пере рубље у кориту, вози у санкама двогодишњег Мишутку. И допту не удара ногама као Бајкал, већ рукама и пре но што је баци дуго је и већто врти. А танго игра са задовољством, неуслићено. Ниједан мушкарац на свету, сем Мајорова, не може се похвалити да је играо танго на леду с партнерком тешком 180 килограма. Партнерка је веома задовољна игром и неизоставно жељна да се руку подруку са својим партнером прошета испред публике.

Пљескају гледаоци — мали и велики. А тада прилази Бајкал, па дресера и његову партнерку, који се још клањају, окреће према излазу и лако их гурајући у леђа изводи из арене...!

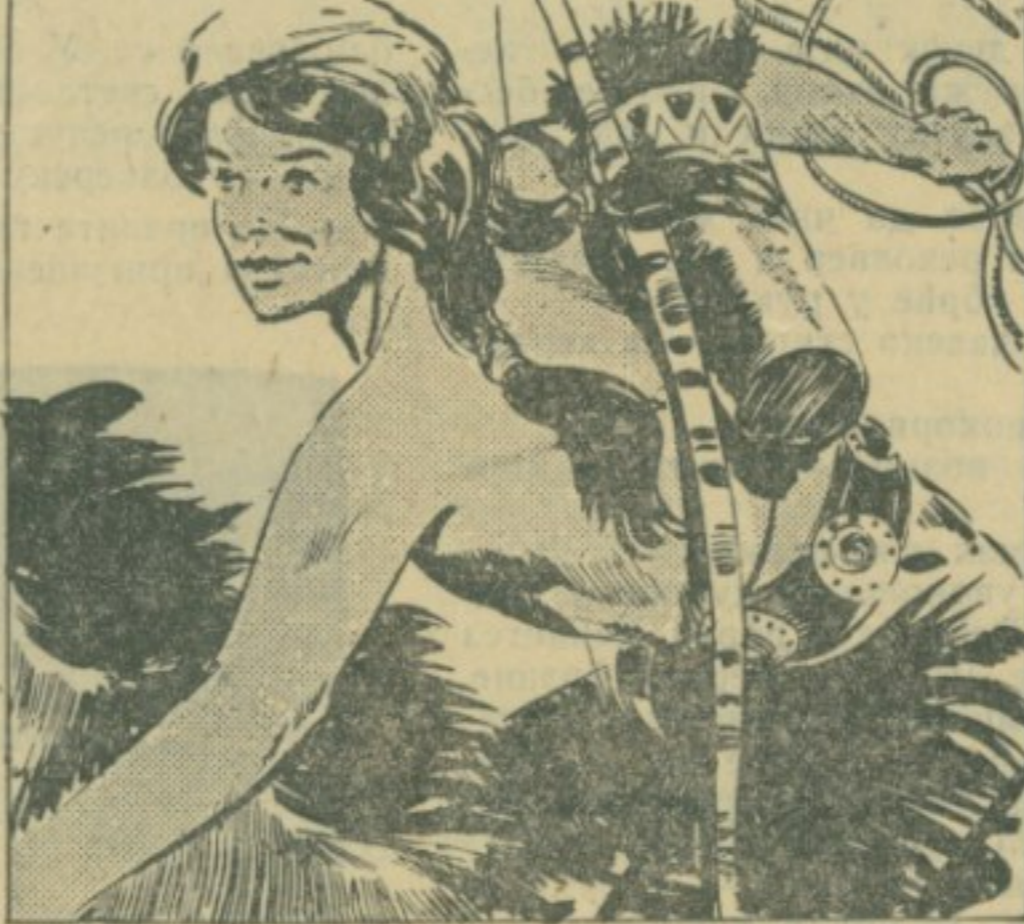

БИК КОЈИ СЕЛИ

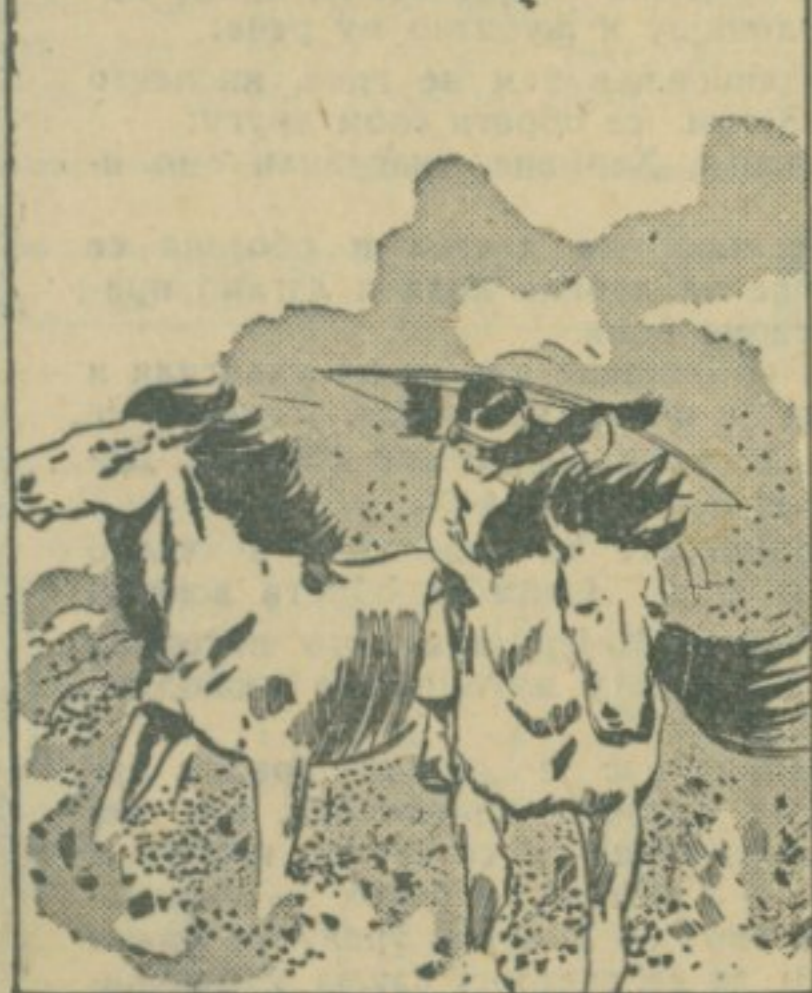
ДВА ЧАСА КАСНИЈЕ ОТКРИО ЈЕ ДИВЉЕ
КОЊЕ И ПРИБЕГАВАЈУЋИ СТАРОМ ТРИКУ
"ЛЕЖАЊА НА БОКУ"
САСВИМ ИМ СЕ
ПРИБЛИЖИО...

ДИВЉИ КОЊИ СУ ТЕК У
ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ ОСЕ-
ТИЛИ ПРИСУТВО ЧОВЕКА И
ДАЛИ СЕ У ТРК. АЛИ, ДЕЧАК ВИ-
ШЕ НИЈЕ ИМАО ПОТРЕБЕ ДА СЕ
СКРИВА...

У ПАКЛЕНОМ ГАЛОПУ
ТЕРАО ЈЕ СВОГ КОЊА БОК
УЗ БОК С НАЈБОЉИМ ПА-
СТУВОМ ИЗ КРДА...

У ЈЕДНОМ ТРЕНУТКУ, РИЗИКУЈУЋИ ДА ПОЛОМИ СВЕ
КОСТИ, МЛАДИ ИНДИЈА-
НАЦ БАЦИО СЕ НА
ДИВЉЕГ КОЊА...

НАБАЦИО МУ ОМЦУ
НА ЊУШКУ...

ЗАИНАТ ЖЕНИ

Зато што жена није хтела да га пусти на фудбалску утакмицу Ђулио Педерсоли скочио је кроз прозор свога стана на трећем спрату једне куће у Риму. Што се није озледио није никакво чудо, јер је пао у мрежу ватрогасаца, које је претходно позвао телефоном. Али уживање у фудбалу ипак га је стало скупо, осим улазнице морао је да плати и трошкове услуге коју су му учинили ватрогасци.

ПОРЕЗНИК ЈЕ УВЕК НА ЗЕМЉИ

Једна нова верска секта у Чарлстону, САД, тражила је од финансијске управе да њене чланове ослободи плаћања порезе. Образложење: "Ми смо божанска бића и лебдимо високо изнад облака..."

Одговор финансијске управе: "Уважићемо ваш захтев за оно време које ваши чланови не проводе на Земљи. Иначе, пореска обавеза и на њих се односи."

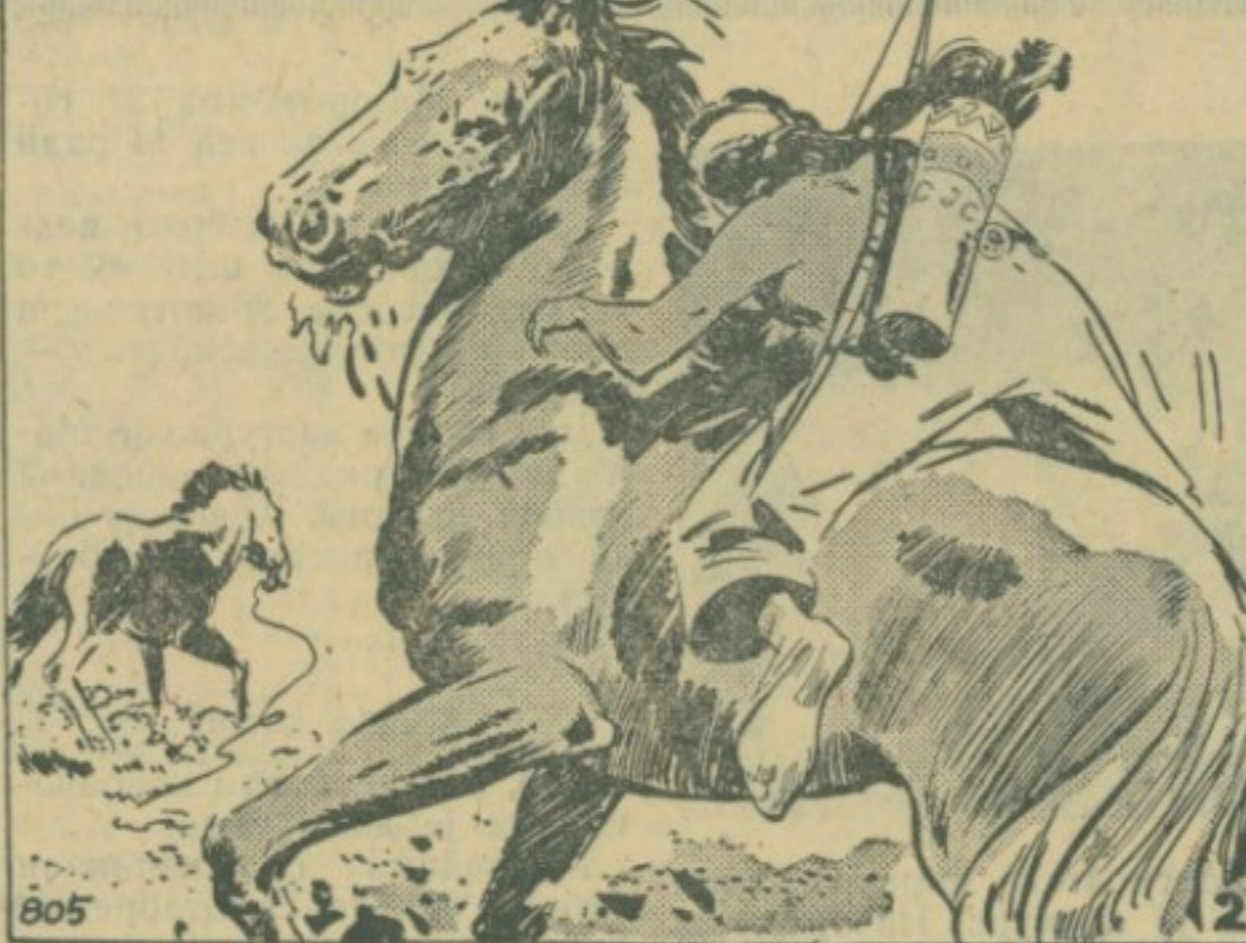
АУТОМАТ ЗА ОСИГУРАЊЕ

На једној изложби у Бечу приказан је аутомат за осигурање од несрећних случајева, који почиње да ради кад се притисне дугме. Овакви аутомати биће постављени углавном у зимским спортским центрима. Пошто спусти у апарат одговарајући износ, осигураник на тај начин уместо својим потписом потврђује једнодневну полису отиском прста.

ХОТЕЛ-ЗАТВОР

Зграда ранијег затвора Пеквило у Мексику претворена је у хотел. По жељи гостију на њој нису извршене никакве грађевинске измене. На прозорима су остале решетке, на вратима рупе за осматрање — визири. У једном делу зграде гости могу, ако желе, да живе као прави затвореници: буђење у пет сати, за обеде мало али укусне хране, рад у пољу под надзором једног хотелског службеника. Хотел-затвор привлачи многе доконе и богате госте, бар засад.

НАЈТЕЖИ ДЕО ЗАДАТКА БИО ЈЕ
ОБАВЉЕН. ДЕЧАК ЈЕ ОКРЕТНО СКОЧИО
НА СВОГ СОПСТВЕНОГ КОЊА КОЈИ СЕ,
ДРЕСИРАН, НИЈЕ НИ ЗА КОРАК УДА-
ЉИО. ЛАСО ЈЕ ОСТАО НА УЛОВЉЕНОМ
МУСТАНГУ...

Булдожер и чај

Дејвид Вијер из Брокнела, у Енглеској, одлазио је сваког дана својим булдожером да би 10 километара далеко од градилишта попио свој обавезни поподневни чај. Једном су овог љубитеља чаја приметили заштитници закона, за оставили га и спровели у полицију.

Оптужба подигнута против Вијера изгледа као — анегдота. Наиме, окривљен је да је "намерно износио на јавност своје домаће навике".

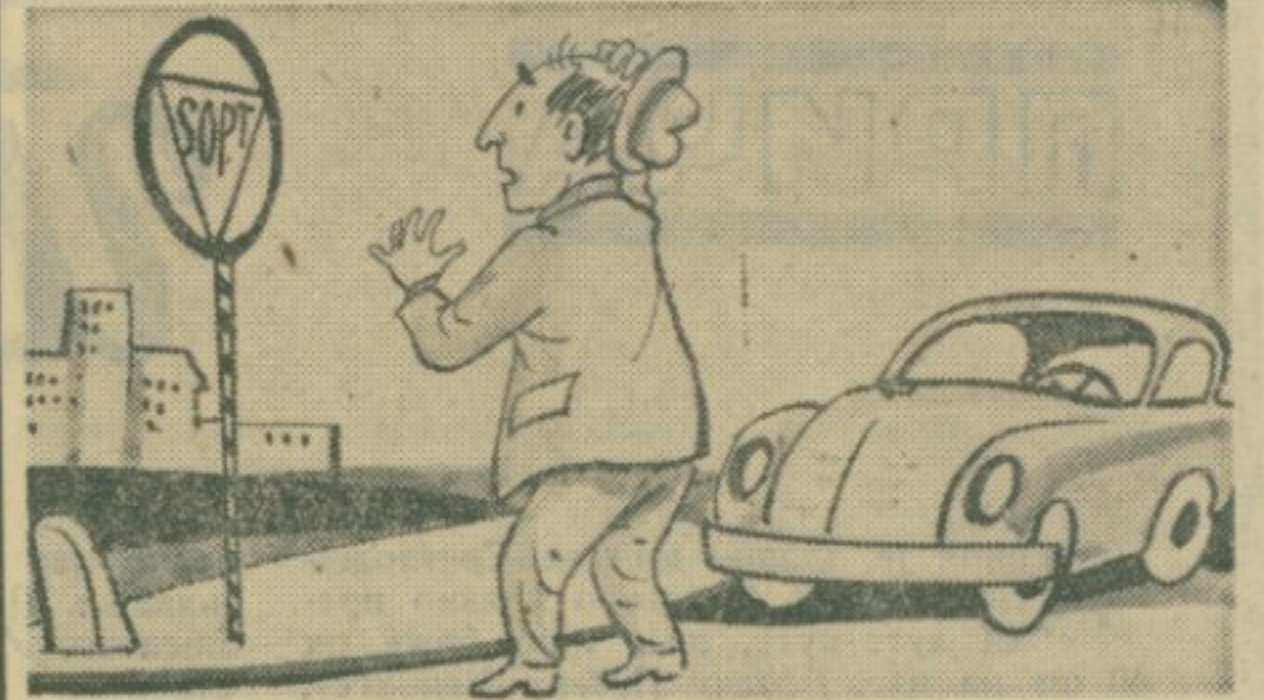
Оптужени је на то одгово-

рио да сви радни уговори у Великој Британији предвиђају "паузу за чај". А где ће се тај чај попiti и како ће се до тамо стићи и колико путовати...

Судија је уважио његове није што свој булдожер није разлоге. Али га је ипак каз-заушваљао испред пешачког прелаз.

ЧУДНИ ЧАСОВНИЦИ

У Паризу постоји необична часовничарска радња. У њој се могу видети: часовник на боци од вискија; сат који се склапа и расклапа као дечија играчка; часовник-минћуша, часовник који се носи на глежњу ноге а главни "специјалитет" радње представља часовник који уопште и не ради а служи као притискач.

БЛАГОСЛОВЕНА ГРЕШКА

На једној од аутострада које воде у град Бостон, у Америци, постављена је табла на којој је уместо речи "стоп" написано "софт". Сада готово сви возачи смањују пред погрешним знаком брзину, или се чак заустављају, да би покушали да растумаче тајнаствену реч. Шеф месне полиције изјављује да не намерава да промени таблу јер се, откако она стоји, број саобраћајних несрећа на улазу у град знатно смањило.

КАЖЊЕНА ГАЛАНТНОСТ

Џејн Даглас, медицинска сестра из Сан Франциска, очајно је стајала на ивици пустиг друма: затајио јој је мотор аутомобила. На њену срећу наишао је неки Стенли Камински. Галантни Камински зауставио је свој камион од шест тона и, засукавши рукаве, позабавио се мотором. После једног часа Џејн Даглас наставила је пут.

Дирнута пажњом свог спасиоца, Џејн је о његовом племенитом поступку написала директору фирме којој је камион припадао. После неколико дана стигао је одговор: "Захваљујем вам на обавештењу. Возач С. Камински кажњен је с десет долара због тога што је радно време употребио за посао који му фирма није дала у задатак. У случају поновне грешке С. Камински ће бити отпуштен".

ЗУБОБОЉА НЕПОЗНАТА

Аустралијски етнографи су утврдили да становници Нове Гвинеје уопште не знају за зубобољу. Једна велика група зубних лекара отишла је на ово острво да покуша да нађе узрок ове необичне, у свету досад незабележене, појаве.

ГРАДСКА ЗНАМЕНИТОСТ

У Минхену је у завидној старости од 94 године умро Карл Шнајдер. Сви локални листови донели су вест о његовој смрти називајући преминулог "једном од знаменитости града Минхена". Ко је био Карл Шнајдер? Просјак! Седамдесет година престајао је на једном истом углу са — испруженом руком.

КОЊ БЕЗ ФАРОВА

Једна петнаестогодишња Енглескиња била је кажњена због тога што је, како стоји у полицијском извештају, "ишла ноћу по граду на неосветљеном коњу". Изричући казну полиција се позвала на један стари закон који налаже да се "с наступањем таме коњи морају снабдети сигналним светиљкама".

НАТЕРАЛИ ГА МИШЕВИ

Један италијански сељак из Брисена дошао је да купи телевизор носећи са собом пуну врећу металног новца. Зачуђеном продавцу објаснио је да не воли папирни новац — од дана када је открио да су му мишеви изгрицкали читаву уштећевину.

"СЦЕНСКО ПОВРЋЕ"

Када су и по други пут незадовољни слушаоци засули парадајзом француског певача шансона Клода Франсоа, удружење пољопривредника Нормандије изабрало га је за свог почасног члана. У дипломи је написано: "Захвални смо вам што сте активно допринели продаји парадајза".

ЗАЉУБЉЕН У ПЛИВАЊЕ

Тридесет шестогодишњи индијски правник Мохар Сен препливао је уздуж Панамски канал. Пливао је 35 часова али је и поред тога из воде изишао бодар. Није ни чудо: "Мохар Сен је одушевљени маратонски пливач. Он је досад већ препливао Ламанш, Босфор, Дарданеле и Гибралтар.

БАЧЕНО БЛАГО

Теренс Дејви није имао среће иако је на дну Ламанша нашао сандуче у којем се налазило 77 старих сребрних новчића. С наћеним благом отишао је најпре једном антиквару који је само за процену старог новца тражио своту коју Дејви није имао. Затим су се јавила Дејвијева браћа тражећи свој удео јер се он тог дана када је нашао благо извезао на море у њиховом заједничком чамцу. Ту се најзад нашао и владин чиновник за бродоломе (у Енглеској постоји и такав чиновник) који је наложио Дејвиду да му преда новац обећавајући му трећину његове вредности, и то само у случају ако влада успе да наћени новац прода.

Дејвиду је све то досадило па је ковчежић са сребрним новцем бацио натраг у море.

ОД ТРУБАДУРА ДО БИТЛСА

ЗВУК
ГИТАРЕ
КРОЗ
ВЕКОВЕ

На гитари, најпопуларнијем инструменту, људи свирају већ столећи ма, али никада се није тако велики број људи заносио овим инструментом као данас, а ни историја музике не познаје ниједан инструмент који је толико био освојено свет.

Потражња за гитаром тако је велика да су и неке познате фабрике грамофонских плоча и клавира почеле да израђују и гитаре. По мишљењу неких стручњака познато је преко хиљаду модела гитара. Оне имају или нормалан или електрично pojačan тон. Даље, оне се такође разликују по величини, боји, врсти дрвета, облику резонатора, ширини врата, врсти жица, итд. Осим тога, индустрија гитара стално избаује на тржиште нове допунске делове који овај инструмент претварају тако рећи у компликовану машину.

Гитара спада у породицу инструмената са жицама које се окидају. Неки стручњаци мисле да је она један од најстаријих музичких инструмената. Вероватно потиче са истока. На једном хетитском рељефу, који је израђен хиљаду година пре наше ере, приказан је инструмент који носи многа карактеристична обележја данашње гитаре. Најстарији примерци који су нађени у Египту потичу из 8. до 4. века пре наше ере.

Облик и градња гитаре стално су се прилагођавали укусу времена и појединачца тако да се историја њеног развоја не може тачно пратити. У 12. веку крсташи су донели у Европу један инструмент са жицама који је умногоме личио на данашњу гитару и на коме су минезенгери пратили своје песме у току целог средњег века.

Историја данашње гитаре, сматрају стручњаци, почиње у 13. веку у Шпанији где су је донели Маври. Средином 16. века она је ушла у моду у Италији, у Француској, и у Шпанији. Један француски извештај из 1556. године говори да свако свира на гитари. За време Луја XIV позоришне трупе донеле су гитару на позорницу, а Вато ју је сликао брижљиво и са пуно љубави.

Почетком 18. века Страдиваријус је поред својих чувених виолина градио и гитаре, а Паганини је, кажу, исто тако био велики виртуоз на гитари као и на виолини. Свирање на гитари ушло је у моду и у средњој Европи почетком 19. века. Један пријатељ Шуберта прича да је овога често налазио ујутру у кревету са гитаром у руци. Али не само Шуберт, него и Хајдн, Вебер и Росини, писали су комаде за овај инструмент. Бетовен је за гитару рекао да је то „минијатурни оркестар“, а Бенџамин Франклин давао је часове из гитаре у тада још енглеској Филаделфији, у САД.

У поштанској кочици, у колима са арњевима и на коњу стигла је гитара кроз тек пробуђену Америку на запад. Око 1820. године рана америчка народна музика узимала је ритмове од гитариста брђана, а на Дивљем западу гитара је била везана за народне игре. Када је једно столеће касније Џими Роџерс обогатио црначки блуз звуцима гитаре, његова музика је представљала куцање била новог доба.

Пре 40 година постојао је велики број познатих гитариста: Ник Лукас, „чежњиви трубадур“; Еди Ланг из оркестра Пола Вајтмана, који је пратио касније славног певача Бинга Крозбија; каубојске звезде Џим Отри и Рој Роџерс; Еди Арнолд из Нешвила; виртуоз Чарли Бирд итд.

Тридесетих година Чарли Кришчен електрично је pojaчао гитару, а она је десет година касније довела до врхунца славе певаче шлагера Лес Пола и Мери Форд, а са битлсима поставила темељ да нашој музици.

На место које данас заузима, гитара је доспела захваљујући двојици људи: Андре Сеговији и Елвису Прислију. Шпанац Сеговија има данас 73 године. Каријеру је почео

1928. године у Њујорку и био је први озбиљан гитариста коме је читав свет указао поштовање. Данас у Америци постоје и друштва за класично свирање на гитари. У тим друштвима има на хиљаде чланова: професионалних, музичара-аматера а и људи који лично не свирају али воле тај инструмент.

Гитара је освојила омладину, како се мисли, тек средином педесетих година и то

и захваљујући Елвису Прислију. Рок-ен-рол и затим фолк-рол музика постали су велика мода. Доцније су припадници бит-генерације открили да се уз гитару може ефектније „протестовати“. Жозан Баез, Кингстон-трио, Тариерси, Пет Серер и Боб Дилан не могу ни да се замисле без гитаре. На готово свим популарним грамофонским плочама чује се гитара, коју слуша цео свет.

ГДЕ СУ БИТЛСИ — ТУ ЈЕ И ПОЛИЦИЈА. ПОПУЛАРНЕ „БУВЕ“ ТРЕБА ЗАШТИТИТИ ОД НЕОБУЗДАНИХ ОБОЖАВАЛАЦА

ШТА?

МАШИНА
И ПРОГНОЗА
ВРЕМЕНА

Вероватно да ће кроз неколико десетина година електронска машина потпуно самостално прогнозирати време.

И данас електронски мозак обавља многе послове синоптичара, додуше уз његову помоћ. И то тачније и брже. Да би дао прогнозу за свега 24 часа унапред, електронски рачунар мора да обради неколико милиона аритметичких радњи.

КАКО КО КИСНЕ

Ако нас киша затекне на улици или на отвореном пољу, без кишобрана или кабанице, покиснућемо... Како ћемо покиснути?

Ми ћемо наравно, покиснути до коже. Турчин ће казати да је мокар до костију.

Рус ће покиснути до пређе.

Арабљани кажу да су покисли до црева.

Французи, као и Турци, покисну до костију.

БЕЛИ И ТАМНИ КАМЕНЧИЋИ

Још у старом Египту, у 3. миленијуму пре наше ере, покретом је пронађен попис становништва. Циљ ових пописа је

ГДЕ?

КРОМПИР
РЕКОРДЕР

У читавом свету у току једне године одгаји се 200 милиона тона кромпира. То је неупоредиво више од годишњег приноса пшенице у свету.

СРЕБРНА ГРОЗНИЦА

Некада је сребро било на великој цени: новац је био од сребра, посуђе и украси такође. Прва половина 20. века да је сребру кратак одмор: оно се у индустрији употребљавало релативно мало.

Данас је човечанство опет веома заинтересовано за сребро: због наглог развоја фотографије и филмске уметности већ почиње да се осећа несташница овог племенитог метала.

Фото-аматери просипају течност за изазивање филмова коју су већ искористили. Међутим, у великим филмским предузећима течност за изазивање се скупља и филтрира јер су и фото и кино-филмови покривени емулзијом у чији се став улази сребро.

ПЕТАО С НАОЧАРИМА

Петас с наочарима — зар то не изгледа и необично и чудно? Па ипак,

на многим живинарским фармама у Америци могу се видети петлови с наочарима. Стручњаци кажу да наочари на неки начин ублажавају ратоборни дух петлова. Оквир за њихове наочари начињени су од лаког алуминијума, а стакла су замењена провидним пластичним материјалом небесноплаве боје. Изгледа да баш та плава боја умирујуће делује на петлове и тиме смањује број њихових узајамних туча које фармерима наносе знатну штету.

ХЕРОЈ СА БРУНЕТЕ

Југословенски пилот-ловац шпанске републиканске војске поручник Бошко Петровић, звани Фернандез Гарсија, неустрашиви ваздушни ас, посмртно је награђен највишим летачким знањем Југословенског ратног ваздухопловства.

Колона се пробијала кроз снежну децембарску ноћ 1936. године. Бескутни предели планинских масива Пиринеја одузимали су им и оно мало снаге. Дресирани вучјаци су обилазили колону и помагали залуталим борцима.

У колони бораца који су пошли да се боре против фашизма, налазио се и пилот-ловац поручник Бошко Петровић.

Када је 1933. године почео своју летачку каријеру у Новом Саду, није ни сањао да ће само три године касније, на свом путу обалом Средоземља, од Беникарла и Валенсије па до Албасете бити засипан цвеем.

Борио се свим срцем

Када су фашистички генерали подигли побуну у Шпанији, република се нашла у опасности. На њеном небу појавили су се авиони немачке легије „Кондор“, али су убрзо почели да стижу и борци са свих страна који су желели да помогну шпанском народу да сачува слободу. Петровић, који је иначе био и фудбалер, искористио је своју популарност и отпутовао са БСК-ом у Париз, а одатле у Шпанију.

По доласку југословенских пилота, Петровића и његових другова, шпанска републиканска војска формирала је своје поносно ваздухопловство „Глориосу“, чији су пилоти били хероји шпанског неба.

Бошко Петровић добио је ново име. Дали су му га Шпанци: Фернандез Гарсија.

Петровић-Гарсија водио је ваздушне окршаје са фашистичким пилотима легије Кондор коју је сачињавало 50 најбољих немачких пилота тога времена. И увек је излазио из ваздушне битке као победник.

Његови митраљеви пуцали су на немачког ваздушног аса мајора Вернера Мелдеса, који је тада имао четири ваздушне победе, а Петровић је имао пет. Пуцао је и на Адолфа Галавда, кога је Хитлер као ваздушног аса одликовао гвозденим крстом са брилијантима. Сипао је ватру и на команданта легије „Кондор“ Хуга Шперлеа, који је у другом светском рату

постао ваздухопловни фелдмаршал.

Петровић није доживео да се за шпанску републику труче са каснијим командантима „Кондора“ Фолкманом и Волфрамом фон Рихтхофеном. Од Петровића су зазирали немачки ваздушни асови. Избе-

гавали су директну борбу, па ипак и у тих пет скромних Петровићевих ваздушних победа његовим митраљезима били су изрешетани многи немачки ваздушни асови, који се никада нису вратили са шпанског неба.

Последња битка и победа

Ваздушне победе Петровића ређале су се једна за другом. Другови су га последњи пут видели 18. јула 1937. године у ваздушној борби изнад Брунете.

Издвојио се из своје ескадриле и полетео да разведри шпанско небо замрачено бомбардерима савоја маркети и јункерсима. Тог последњег ратног јутра, на трупу Петровићевог авиона било је шест ознака — шест ваздушних победа, на којима су му клицали борци интернационалних бригада и шпански антифашисти.

Гарсија-Петровић улетео је међу непријатељске ловце и бомбардере. Окомио се на најближег италијанског фашистичког пилота. Планирао је стрмоглаво полетео према земљи. Петровић га није губио из вида. Смело је полетео за њим обршавајући се. Био је то искусни италијански пилот, који је оваквим маневром умео да избегне си гурну смрт. Петровић га је готово до саме земље митраљирао и држао у непрекидном ватреном снопу. Када је видео да је фијат већ ужарен и као буктиња треснуо о земљу, и сам се налазио на критичној висини.

Покушао је да извуче авион, али било је касно. Била је то последња Петровићева победа. Из редова „Глориосе“ и са шпанског неба нестало је неустрашиви пилот-ловац поручник Бошко Петровић — Фернандез Гарсија. Остао је незабрзван и за „Глориосу“ и са Брунету. Остао је у својој другој домовини Шпанији, за коју се херојски борио.

Првих дана јулског устанка, 1941. године, комунисти Прве моравске чете Ужичког партизанског одреда, на предлог комесара одреда Милица Кушића дали су својој чети име Бошка Петровића. Чета је наставила борбу коју је Петровић започео у Шпанији.

Двадесет и првог маја 1967. године, на прослави 25-годишњице ратног ваздухопловства, у дому ваздухопловства у Земуну, за своје заслуге у шпанско-грађанском рату, Бошко Петровић је добио највише летачко звање „Инструктор летења“. Златну пилотску значку примио је од команданта ратног ваздухопловства Петровићев сестрић.

... у Јелоустонском националном парку у Сједињеним Америчким Државама има више гејзира но у читавом осталом свету.

... амбра, која се због пријатног и трајног мириса веома много употребљава у парфимеријској индустрији, у ствари је специ-

фична излучевина болесног кита ујешуре, која плива по површини мора, нарочито Индијског океана. Амбра је два пута скупља од злата.

... кокош снесе највише јаја у другој и трећој години живота: просечно по 150 годишње.

... енглески цокеј Гордон Ричардс који је због својих заслуга за коњички спорт добио племићку титулу, победио је на 4870 коњских трка.

... лимнологијом се назива онај део хидрологије који се бави слатким водама, тј. рекама и језерима.

... у насељима на обали Гренланда говори се — дански.

УЛОВЉЕНИ СУДИЈА

За време фудбалске утакмице у једном малом аргентинском граду неки навијач, незадовољан одлуком судије, бацао је на њега ласо и извукао га са игралишта. Суд који је судио овом страасном навијачу и вештом каубоју, донео је овакву пресуду: оптужени ће морати годину дана, свако по подне, бесплатно да ради у врту фудбалског судије.

НИКАД НИЈЕ КАСНО

Једна старица од 99 година из села Лас Лабореса у шпанској провинцији Сидуад Реал не само што је пре извесног времена од својих унука научила да чита већ је „пропевала“. Она пише песме и касније их чита својим мно гоброним потомцима на њихово велико задовољство.

»ОБЕЋАНА« ЗЕМЉА

Недавно су археолози открили на југу Сирије у близини јорданске границе канаански град Асхтара (Канааном се у староегипатским споменицима назива подручје које се протезало од реке Јордана на западу до обала Средоземног мора). У Библији се ова област назива „обећана“ земља којом „тече мед и млеко“.

Према мишљењу археолога овај град потиче из гвозденог доба. У току ископавања пронађене су статуе од позлаћене бронзе, грнчарија и разни накит.

M—као мога
M—као младосић

Мантил-хаљине

Ова врста одеће је и лепа и практична па није чудно што су је прихватили и млади и оци који то више нису. Од многобројних мантила-хаљина на које смо наишли прелиставајући модне журнале, одабрали смо ова два једноставна модела за наше младе читатељке.

Први модел је од једнобојног платна и без рукава, ако је намењен летњој сезони. А можете га сашити и са дугачким рукавима (цртеж 2) ако уместо платна употребите тањир штоф или пругасте сомот. У оба случаја хаљина се на леђима затвара помоћу мало дужег „рајсфершлуса“.

Друга хаљина је у истом стилу али је од пругасте тканине, а пруге су овог лета у великој modi. Она се спреда затвара помоћу дугачког „рајсфершлуса“.

Обе хаљине су кројене у облику трапеца и имају такозване „официрске“ око вратнике. Прва хаљина, ако је без рукава, има на раменима и „еполете“.

WALT
DISNEY

МИКИ

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК
РОБИН

